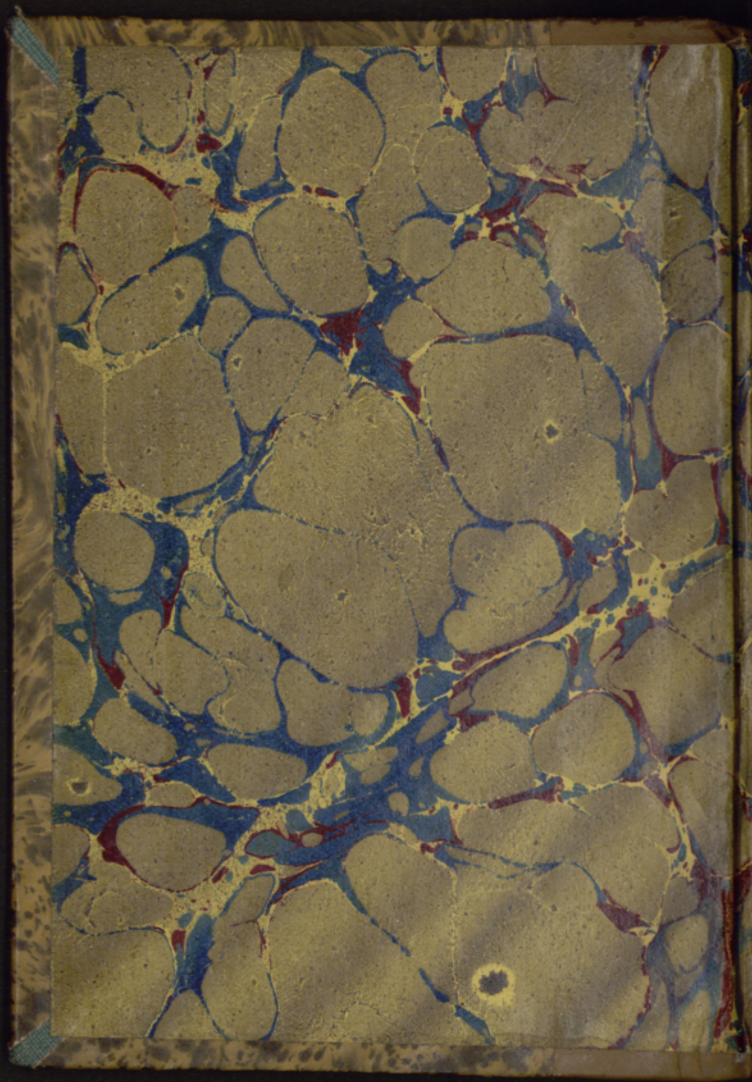
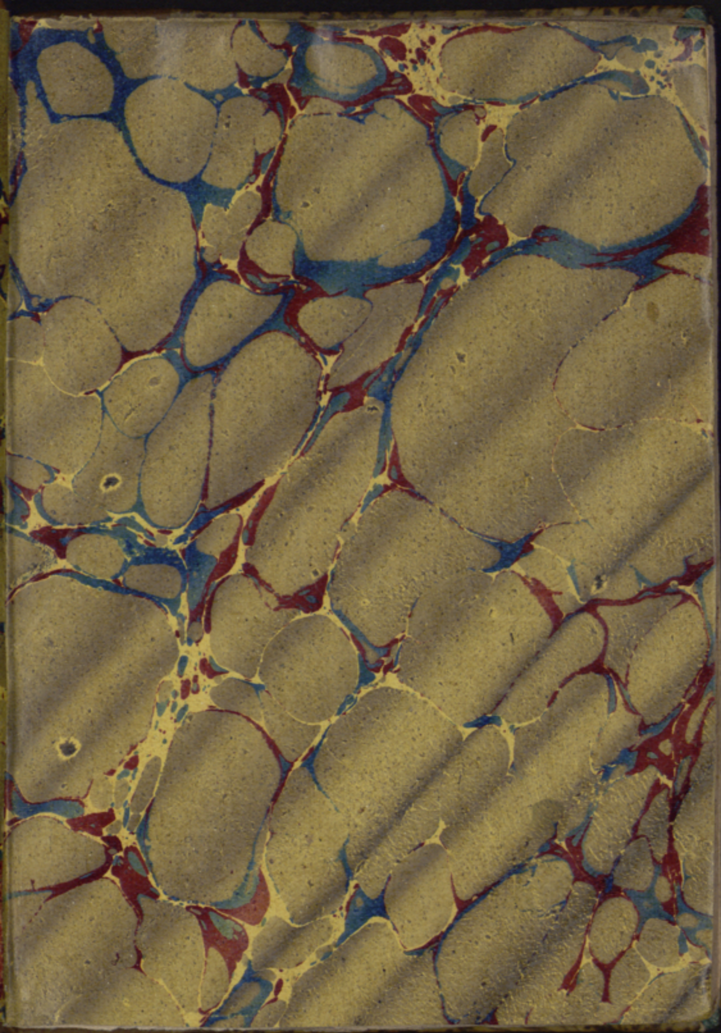
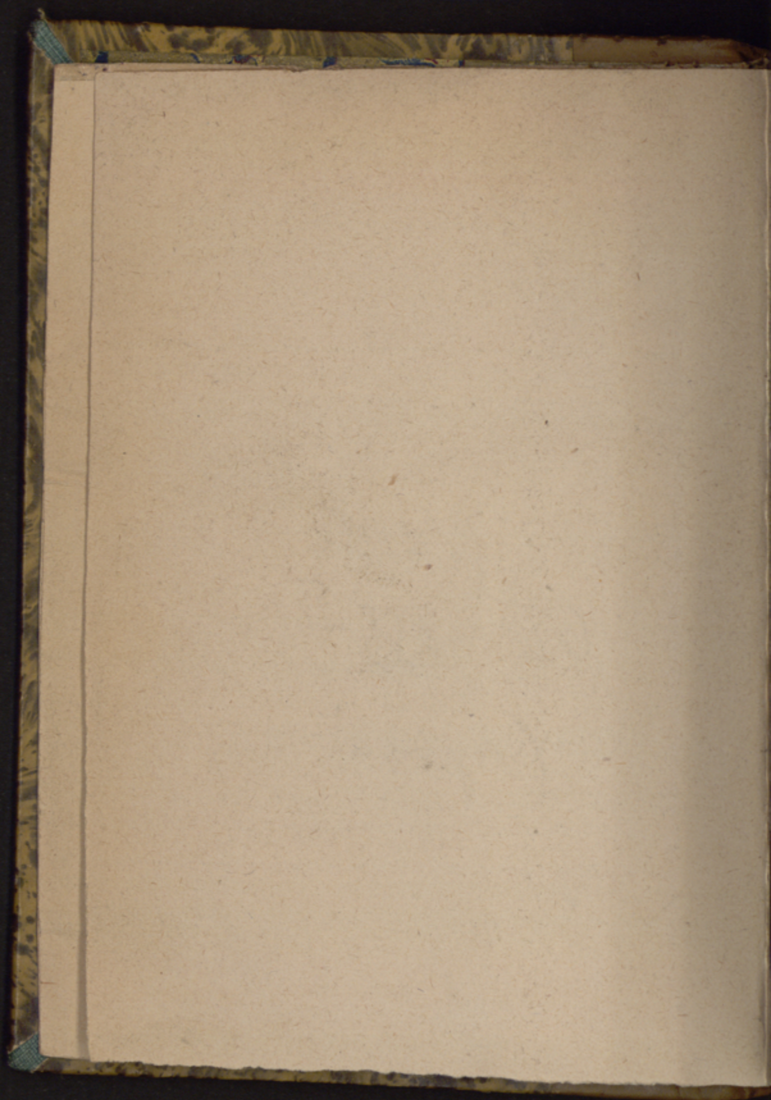
RECUEIL
DE PIÈCES
INCUNABLES

SG

La couverture de ce livre
est d'un vieux contract en latin
datté de l'an 1457.
c'est au temps du Roy charles VII.
auquel on ne contractoit apparemment
qu'en cette langue.

Gaudebert [illegible]

Sacteur

Hi tres tractatus Eusebij
Eusebij Cremonensis, S.ti Augustini
et S.ti Cyrilli Hierosolimitani,
adjecti sunt ad calcem Operum
S.ti Hieronimi Editionis Antuerp.
Mariani Victorij, quae prodiit
Anno 1579. Typis Christophori
Plantini, et inter Opera Spuria
positi sunt, nonnullis mutatis
et expunctis, praesertim quae
ad Vitam Eiusdem Sancti ab
authore incognito Scriptam
pertinent.

De proprietate monachorum dñi Johānis tritemii abbatis. 3

¶ Disertissimi ac deuotissi-
mi abbatis dñi Johannis tri
temii de ꝓprietate monacho-
rum tractat⁹ pulcherrimus
et per omnia vtilissimus

¶ Capitula libri.

Finis.

Capitulum primū / siue libri peroratio.

OMnes ad vitā eternā sine psonar̄ acceptione sumꝰ vocati oēs ēt illuc puenire cupimꝰ: sȝ ambulare p angustā viā oēs formidamꝰ Dicit aūt scriptura. Regnū dei vi patit̄ ⁊ violenti rapiūt illd. Angustia siqdē ē via que ducit ad vitam et pauci sunt q̄ ambulēt per eā. Que est angusta via? Propriā voluntateȝ propter dei amorem deserere / voluptates carnis nō amare mūdum ⁊ oīa que illiꝰ sunt contemnere. Patientiam in aduersis hr̄e. iniuriā non vindicare / inimicis benefacere / odiētes se diligere / diuitias terrenas cū affectu habendi derelinquere / volūtariam pauptatē in hūilitatis spiritu diligē. Hec est angusta semita / hoc arduū salutis iter / hec via que ducit ad vitam eternam. De hac sentēcia dn̄s dicit. Qui vult venire post me abneget semetipm̄ / et tollat crucē suā ⁊ sequat̄ me. Crux nostra fratres proprie voluntatis abnegatio est vt f̄m spm̄ conuersantes carnis desideria nō faciamus. Quid voluntatē nostrā querimꝰ si veri monachi sumus? Ecce dei filius facere volūtatem propriā pro nostra salute noluit et nos ꝓh dolor maiorum imperio reluctamur. Nunquid non ista est ampla via que ducit ad perditionem in qua omnes que sua sunt querunt nō que ihu christi. Si monachus es / vt quid voluntatem tibi vsurpas alienam? Enimuero postea q̄ iugo regule caput tuum subiecisti voluntas tua

non amplius est tua/sed eius quem ducem et mo
deratorem tibi pfecisti. Jā itaqꝫ missa manu ad
aratrū non licet tibi post tergū respicere nec vo
luntatē tuā debes cōstituere/qꝛ viā dei augustā
alius nemo in veritate gradit̄/nisi q̄ carnis cōcu=
piscentie forti animo reluctatur. Beatus qui nō
abijt in cōsilio impioꝝ/ꝛ qui in via pctōꝝ nō ste=
tit/nec post mundi vanitates ābulauit. Bti ima
culati in via q̄ ābulāt in lege dn̄i. Felix hō qui p
angustū iter graditur/q̄ dn̄m iesum ꝓ posse imi
tatur/qui voluntatē suam intuitu salutis dese=
rit/qui contempto mundo/se alterius imperio
submittit. Et quāq̄ in seculo ista possit haberi
conuersatio. qꝛ tñ paucis hoc posse ꝯcedit̄/ꝓpt=
ea nobis monasticā religio a sanctis persuadet̄
Multis enim occasionibus delinquendi vita se
cularis inuoluitur. Magnis terrenarum solli=
citudinum curis anxiatur/et in bono proposito
stabilis. nunq̄ permittitur. Hodie se ad dn̄z pro
ponit conuertere/ꝛ cras de mundi negocijs cō=
pellit̄ iterū cogitare Quisqꝫ ergo oīpotēti deo
in libertate spūs famulari desiderat/ad tutissi=
mum quietis portum se conferat/ꝛ cōtēpto se=
culo rebusqꝫ mundi/collū institutis regularibus
humiliter submittat. Hec sūma philosophia
est christum proposse imitari qui in euāgelio di
cebat. Non veni facere voluntatem meā sed eius
qui misit me patris. Oportet ergo voluntatem
christi imitari/omnem a se mundi huius substā
tiam alienam facere et obedientiam euangeli=
cam studiosius obseruare Sic enī ipse dominus

precipit. Qui non renūciat omnibus que possi-
det/non me⁹ potest esse discipul⁹. Et iteruȝ. Si
vis perfect⁹ esse/ vende omnia que habes et da
pauperibus/et veni sequere me et habebis the
saurum in celis. Hec sunt p̄cepta eorum qui se-
culo renunciant/qui in monasterijs cōstituti vi
tam regularem obseruant/qui in semitis obedi-
entie conuersātur. Alia eniȝ sunt precepta que
dantur fidelibus communem in seculo vitā agē
tibus/atq3 alia mundi actioni renunciantibus.
Illis namq3 precipitur / vt oīa sua bene gerant
istis vt omnia sua derelinquant. Illi preceptis
gneeralibus astringūtur/isti p̄cepta ꝯmunia p-
fectius conuersando transcendunt. Monachis
vero qui ad perfectionem tendunt non sufficit
omnia relinquere/nisi etiam curent christū san
ctis moribus imitari. Que est imitatio christi?
Obedientiam colere/humilitatem et patienti-
am custodire/castitatem amare. Super omnia
seruare charitatem. Ipse christus humilitatis
et paupertatis amator est. Imitatores igitur
humiles/ac pauperes spiritu requirit. Hinc ad
fidelem animam per prophetam dicit. In cami
no paupertatis elegi te. Et in euangelio ad di-
scipulos. Beati inquit pauperes spiritu quoni
am vestrum est regnum celorum. Non omnes.
beati sunt pauperes/sed illi duntaxat qui in spi
ritu humilitatis et in animo contrito / spretis
omnibus christum in intimis sequuntur q̄q3 ve
racit̄ dicere ad dn̄m pn̄t. Ecce nos reliq̄mus oīa

et sequuti sum⁹ te/hec aūt gloriatio veris mōa=
chis cōuenit/qui cōtēpto seculo penit⁹ studeant
esse quod dicūtur.his profecto dn̄s ꝑmittit di=
cens. Amen dico vobis oīs qui reliquerit domū
aut parētes fratres aut sorores ꝛ cetera q̄ enu=
merat cētuplū accipiet/ꝛvitā eternā possidebit.
Enimuero q̄sq̄s pro dei amore oēs mundi vani
tates contēpserit/seq3 ad interne cōtemplatio=
nis dulcedinē cōtulerit tantā in his ipsis exerci
ciis suauitatē iueniet. vt in ei⁹ cōparatione se
nihil estimet dimisisse. Qui ei ꝑ ꝯsequēda eter
na bita carnis sue voluptates ardenti in deum
aīo cōtēpserit/qui oēs mūdi hui⁹ diuicias cele=
stiū desiderio inflāmatus calcauerit/qui seipm
sibi abnegans alterins imperio ꝓpter deū vsq3
in finē submiserit/habere centupluz sine dubio
dignus erit. Enīuero postq̄ diuine contēplatō
nis dulcedinē semel perceperit/nihil est q̄ eum
deinceps a sctō ꝓposito retrahere possit. Vitaz
triū dierꝫ ex egipto ꝑ desertū ambulare scriptu
ra nos admonet/quaten⁹ ad mōtem sancte con
tēplationis gradatim venientes in trāquillita=
te mentis dn̄o fuiam⁹. Sic eni exodus h3. Dn̄s
deus hebreorꝫ vocauit nos. Ut eam⁹ viam triuz
dierꝫ in solitudinē ꝛ sacrificem⁹ dn̄o deo nr̄o/ ne
forte accidat nobis pestis aut gladius. his vbis
monastice ꝯuersationis sūma describitur/dum
triū dierū iter ꝑagendum indicitur.

¶ De tribus votis substantialibus monastice religionis quibus omnis religio imititur.

¶ Capitulum secundum.

Rex egipti pharao ppl'm dei vehemēter lu
to quondā afflixisse legit/ dum eos fugere
de suo impio frustra meditatur. Rex egyti dya-
bolus est qui fugientes mundum dolis multis
persequitur eosq; retrahere ad suum imperiu;
meditat. Egyptus eni tenebre angustia siue tri
bulatio interptata dr/ per quā presens seculum
designatur. Quisquis ergo mūdi hui9 tenebro-
si negociis pmitur habitare i egypto memorat
Sed mox vt mūdū fugere ac monastice solitudi
nis amena querere deliberat dyaboli tētamēta
quasi pharaonis imperium durius portat. Via;
triū dierū ambulare per desertū spiritnali deuo
tione nititur. sed mūdi vanitatib9 irretit9 p dya
bolū ipeditur. Nemo eni facile de tenebris egy
pti pot est exire nisi i manu forti ꝛ brachio extēto
Non oibus data est hec gratia vt mūdū possint
cōtemnere ꝛ p mōtē triū dieꝝ ad mōtem regula
ris discipline puenire Multi eni sūt vocati pau
ci vero electi qr in egypto plures malūt lutosi cō
sistere ꝙin deserti lumine habitare. Lata eni est
via que ducit ad pditionem et mult i ambulant
per eam. Augustū xo iter pauci ābulant qr car-
nis cōcupiscētias plurimi amātꝛ fugere de tene
bris egypti dissimulāt. Beati vero illi cēsēdi sūt
quibus mūdus iste crucifix9 est/ qui carnē suam
crucifixerūt cū viciis et cōcupiscentiis / quos de
egypto liberauit gr̄a xpi. ꝛ introducit in montē
sanctificationis sue gaudētes. Viam itaq; triu;
dierum/ex egyto ābulat q̇ spretis seculi pompis
sancte religionis heremū intrat / et corpus suū

per obedientiã castitatem et ꝓprũ abdicationez castigat. Prime etenĩ diei iter est oĩa terrena ꝓ dei amore relinquere/et nihil ãpli⁹ de reb⁹ mũ=dais cogitare. Nisi eĩ ꝓpriũ quisq̃ dimiserit ad monastice vite ↄuersationẽ inhabilis erit Adeo quippe ꝓprietatꝭ abdicatio ad substãtiã religio nis ptinet. vt sine illa monachus dici nemo q̃at. Vẽditis itaq̃ reb⁹ seculi / distributisq̃ rite ĩ vs⁹ pauperumr secũde diei via per obediẽtiã conti=nuãda indicitur . Hec ĩ radice humilitatis figit̃ et in altũ caritatis eleuatur. Quẽadmoduz per inobedientiã primoꝝ parẽtum omẽs a paradisi gaudijs cecidimus/ita per arduũ iter obediẽtie adiuuante dño nos resurgere debere scim⁹ Nul la mõachoꝝ sine obediẽtia merita sũt sine humi litate virtutes nulle. Quisq̃s igit̃ egiptũ fugi=ens tenebrosum ad lucẽ claritatis et̃ne cupis p=tigere humilẽ obediẽtiã cura sollicite custodire Dicit enĩ scriptura Melior est obediẽtia q̃ victi me et auscultare magis q̃ offerre adipẽ arietuz Hoc voto sãcte obedientie om̃ia includunt̃ q̃ ad obseruãtiã regularẽ ptinẽt /qm̃ quicquid in re=gula precipitur per solam obedientiam adĩplet̃ Quicq̃d enĩ sãcti et honesti p presidentẽ mona=cho iniũgit̃ in obedientia regulari solidat̃. Hoc scđe diei iter pauci in veritate ambulant. quia facelius est sua derelinq̃re q̃ semetipsũ abnega re. Ardua nanq̃ via est alterius se volũtati sub mittere et suam volũtatẽ penitus nõ amare si=cut filij israel egyptuz cum gaudio et leticia ex=

euntes/statim in deserto cōtra dominū et moysē murmurarūt/ita multi cōtēptis rebus scl'i monasticum iter cū magno feruore arripiūt/qui tamen contra obedientiā prelatorū plerumqꝫ grauiter inardescūt/ꝛ qui in libertate pri⁹ positi cū hilaritate videbanᵗ currere / iā sub obedientia constituti de arrepto itinere inueniūᵗ penitere. Sed om̄es qui contra ducē in deserto murmurabant in via deficiētes/terram repromissā non introierunt. Hinc metuant monachi oēs qui ꝓpositi sui executionē negligūt/et iter sāctū triū substantialium peragere cōtēnunt. Cadūt in solitudine mortui. qui viuere in egypto videbanᵗ Enīuero tercij diei iter quomō poterit ꝑficere quē cōstat in scdi via defecisse? Aut quando castitas monachorū apud districtū iudicem poterit esse meritoria si cōtēnatur obediētia? Tercij eni diei via/est castitas que nūq̄ in ꝟitate acquiritur/si obediētia deseratur. O quot hodie monastico vocabulo se exhibēt/q̄ in cenobijs q uidē corpore constituti sūt/sed aīo et action e seculariter viuūt. Resumūt peculium quod dimiserunt Obedientiam despiciunt quaꝫ spopōderūt. Castitatem violant quā solēniter vouerunt. Tria substantialia religionis sue vota / transgredi nō metuūt et se monachos esse gloriātur. O vana religio in qua voti consideratio nō hētur. Quid auꝝ ꝛ argētū ꝯgregat/q̄ monachū ꝓfiteᵗ. Quid peculiū o monache possides q̄ volūtariā vouisti pauꝑtatē? Enīuero mōach⁹ non ē q̄ diuicias in

mundo possidet. Igitur cōtra hoc ꝓprietatis vi-
cium nos loqui cōpellit occasio que nota est his
q̄ ad scribendum nos prouocarunt Multos enī
hoc morbo cōfectos religiosi nominis viros cer
nimus et dolemus

Quam periculosum sit votum reddere
Capitulum tertium

Audio monache ingrate/quid tibi di
uina scriptura p̄cipiat. Ait enim. Si
quid dn̄e vouisti ne moreris reddere
Displicet ei īfidelis ⁊ stulta ꝓmissio.
Multo enī melius est non vouere q̄
promissū negare. Quicq̄d igr̄ deo voueris redde
Uis nosse quid illi ꝓmiseris? Regulā tuā scd̄m
quā viuere spopōdisti cōsidera. Quid illa p̄cipit
Audi sūmariū. Cōuersionē moꝝ tuoꝝ scd̄z ordi-
nationē tibi īdicit mōasticā. Deide abdicationē
oīs proprietatis vsq̄ ad acus valorē tibi mādat
ꝑpetuā obediētiā atq̄ castitatē tibi precipit. Et
stabilitatē tibi ordinis vsq̄ ad obitū continuādā
īponit. Hec est sūma promissionis tue hec est ne-
cessitas monastice discipline/quā si temere trāś-
gressus fueris/voti preuaricator eris. Si vidua
cōtinētiā perpetuā vouerit nubere ei de cetero
non licebit. Si aūt post votū nupserit/contra se
deū irritauit. Anq̄ ꝓmitteret deo vt esset vidua
in ipius erat ptāte nubere. Postq̄ xo semel cō
tinētiam vouit / iam deinceps libertatē nubēdi
penitus amisit. Sic et tu monache anq̄ deo pro-
mitteres obseruātiā regularē/liber eras/ pote-
ras inculpate sine voti promissiōe viuere et ī vis

mādatoꝝ dei abbulare. Quis ad ꝓmittēdū deo te cōpulit? Nōne tui arbitriȷ́ erat quod volebas facere? Vox tua ligauit te deo/iā deinceps non es liber sed seruꝰ iesu xp̄i. Promisisti/dei eē cepisti. Deꝰ qđ suū est nō vult dimittere/nec honorem suum alteri dare. Jā tibi nō lꝫ post respicere. Semel emissum dei votū nō poteris reuocare. q: cū deo cām habes agere. Quid igiẗ vanis cogitotionibꝰ estuas. Ad quid de bono ꝓposito male cogitas. Nō est ꝑfecto irritabilis deꝰ. Si sanctū ergo propositū tuū violaueris/si votum tuum temeraria presumptione transgressꝰ fueris nō habebit te deus in eo gradu q̄ antea habuit sed tanq̄ infidelē ꝑfugū ⁊ apostatū te iudicabit/quippe qui prestitā dn̄o tuo fidem impia p̄sumptione irritam fecisti. Ad te igiẗ o monache dicit deus. Quid me infideli ꝓmissione tua irrides? Cur pristina vicia repetis? Quare p̄sti tā mihi fidē ifrigis. Ego tibi libertateꝫ arbitriȷ́ ꝯtuli. Quis te coegit ꝓmittere qđ reddere non volebas. Nūquid necessitate te cōpulit/ volūtas tua ligauit te mihi pactū meū si violaueris/ non amicꝰ sed hostis eris. Dū adhuc tu esses in sclo eras q̄dē de familia mea/sed nō eras de ministerialibus neq̧ de intimis seruitoribus. Queadmodū eī princeps aliq̄s potēs / multos quidem in regno subiectos sibi habēs hoīes quosdam agroꝝ cultores /q̄sdā vo pastores āt alios q̄slibet artifices siue operarios ex eis cōstituit/atq̧ ex his oībus quosdam sibi fideles quotidie assistere facit/q̄ seip̄os negligentes illi toto studio

famulātur:sic ego ex mihi subiectis in fide / q̄s volo eligo/q̄s velut ministros intimos diligo ꝛ honoro. Tu ḡ q̄ ꝓmissa mihi fidelitate/de multitudine meoꝝ ad seruiendū in conspectu meo spōtanea volūtate accessisti/de intimis familiaribus meis esse cepisti. Si michi deīceps in aliq̄ recalcitraueris/ꝛ fidē ꝓmissā fregeris/nō habebo te in eo loco quo habebam prius/sed īter inimicos infideles te computabo. Quāto ei p voti ꝓmissionē mihi ꝓxim⁹ fact⁹ es/tanto displicebis ampli⁹ si aliter vixeris q̄ꝫ promisisti. Exigo nūc a te ꝓmissū/quod non exegi ꝓmittendum. Monach⁹ es/non nisi monachus saluaberis. Si aliter vixeris q̄ꝫ monach⁹:veluti p̄uaricatorez federis mei cōdēnabo te. Si xo vsqꝫ in finē mihi fidelis ꝑmiseris/magn⁹ ī meo regno eris et cum omnibus sanctis ineternum feliciter exultabis. Votū itaqꝫ tuū considera o monache/ꝛcura solicite adimplere quod ꝓmisisti/quia nisi regulariter in cenobio vixeris cū impijs portionē hēbis. Sed qꝛ de vicio ꝓprietatis loqui specialiter intēdim⁹/oportunum videtur vt stiluꝫ ad materiam dirigamus.

¶ Quod ius canonicum proprium monacho sub grauissimis penis simpliciter interdicat. Capitulum quartum.

Etestabile ꝓprietatis viciū ī monachis cupiētes ꝓ virib⁹ extirpare/ sermonē iuris canonici attestatiōe ꝯprobem⁹/vt dū auctoritate vniuersal̄ ecclīe loq̄mur/nullā a ꝑuersis ꝯdictio

nē patiamur. Tāte ei auctoritatꝭ sūt decreta ec
cl'iastica. vt q̄sq̄s ꝯdicere illis p̄sūpserit/ non ca
tholicꝰ sed hostꝭ eccl'ie iudicet. Quicq̄d ĝ aucto
ritate eccl'ie p̄cipit tāq̄ euāgeliū ab oībꝰ habe-
atur. Audi nūc mōache q̄ ꝓpriū possides/ q̄d vi-
carius xp̄i dicat in ꝑsona ecclesie ꝓhibemꝰ inq̄t
districte in virtute sctē obediētie sub obtestatio
ne diuini iudiciꝭ/ ne q̄s mōachorū ꝓpriū aliquō
possideat/ sꝫ si q̄s aliq̄d hꝫ ꝓpriū totū icōtinenti
resignet. Si v̾o post hᵒ ꝓprietatē aliquā hr̄e de
p̄hēsus fuerit/ regl'ari monitiōe p̄missa ð mōa-
sterio expellat nec recipiatur vlterius/ nisi peni
teat s̄m monasticam disciplinā. Quod si ꝓprie-
tas apud quēquā in morte repta fuerit: ipsa cū
eo i signū ꝑditionis extra monasteriū i sterquili
nio subterret s̄m q̄ beatus gregorius papa in
libro dyalogorum fecisse legitur. Unde si quicq̄
alicui fuerit specialiter destinatum / non presu-
mat illud accipere / sed abbati vel priori aut cel-
lario assignetur. Hec sunt verba ecclesie q̄ sctūs
papa innocentius tertius qui ꝓpter sciētie ꝓba
tissime eminētiā lucerna iuris merito vocitat i
cōsilio gn̄ali ꝓmulgauit ⁊ in c. Cū ad mōasteriū
hn̄t. ⁊ i. c. monachi. de. Mōachꝰ q̄ peculiū hūerit
nisi ab abbē fuerit ei pro iiūcta admīstratiōe per
missū: a cōiōe remoueat altaris Et qui i extr eis
cū peculio inuētus fuerit ⁊ digne nō penituerit/
nec oblatio ꝓ eo fiat nec int̄ fr̄es recipiat sepul-
turā. Abbas āt q̄ diligēt ista nō curauerit officiꝭ
sui iacturā se nouerit icursurū Hic attēdāt mōa
chi fallaces q̄ s̄n admīstratōe aliq̄ peculiū possi-

dēt q̄ se apd deū in cōsciētia securos existimāt/ si de abbatis licētia peccant. Dicit ei i ɔstitutio ne sua vicarius xp̄i. Nec estimet abbas q̄ super habēda ꝓprietate possit cum aliq̄ mōacho di= spensare. q: abdicatio ꝓprietatꝭ sicut ⁊ custodia castitatꝭ adeo ānexa ē regule monachali. vt con tra eā nec summus pontifex possit licentiā idul gere. Quid adhuc excusationes in pctis o mōa chi q̄ritis q̄ cōtra regulā votū ⁊ decretū sūmi pō tificis ꝓpriū possidetis? Quid falsam abbatꝭ au ctoriratē pro excusotiōe vestra assumitꝭ. q̄ sum= mū pō tificē nō posse dispensare cū monacho vt habeat ꝓpriū anditis? Eniuero qd vicari⁹ xp̄i se posse facere negat: hō nō p̄sumat. Sicut abbas tuus tecū dispensare nō pōt. vt deo ꝓmissā casti tatē violes/ita nec licentiā indulgere vt ꝓpriū possideas. Prelat⁹ ergo qui monacho cōtra re= gulā peculiū indulserit votū suum violauit. Ca ueat itaq̄ ne preuaricatorē se regule constituat si ꝓpriū qd nō lꝫ monacho concedat. Deniq̄ ex seueritate indicte pene colligit. quid de huius vicij grauitate cogitādū iudicet. Nō ei leui pe= nitentia hec culpa corrihitur/dū a cōione alta= ris remouet. Ceteroꝝ vicioꝝ penitētie ꝑ mortē saltē deficiūt/hoc ꝓprietatis viciū nō solū i hac vita durissima districtiōe corripitur/sed ēt post mortē terribili aīa aduersione punit. Et iusta q̄ dē hui⁹ p̄uaricationis dānatio. Sane mōachus qui in congregatione fratrum contra vnitatis normā ꝓpriū aliquid possidet: ab eoꝝ se consor= tio facit alienum. Cum ergo viuens suo vicio

concordiam fraternitatis impia presũptiõe turbauerit. cuz se ab vnionis obseruãtia volũtarie diuiserit/indignus est fraternã iter alios recipere sepulturã. Omĩa vicia monachoꝝ leui quadam miseratiõe puniũtur ad arbitriũ presidẽtis. Sola ꝓprietas est que reũ a cõmunione sanctoꝝ tam ꝙ mẽdacẽ spiritui sancto eliminat. Uñ precipit vnius de monasterio ꝓici ꝛ mortuus extra mõasteriũ in sterquilinio sepeliri. Mõach⁹ itaqꝫ ꝓpetarius tanꝙ leprosus de cõgregatione fraternitatis expelliendus est /ne totũ ouile suo detestabili vicio cõmaculet. Nemo/e/fratribus illũ sufferat nemo cõscius viciũ illi⁹ tã enorme dissimulet nemo reuz occultet Oẽs vnanimit zelo discipline contra preuaricationem insurgãt de congregatione puersuz incorrigibilẽ expellãt. Oẽs de cõi piculo paueãt. Meminerint quid contra preuaricatorẽ acharũ dñs ad iosue ducẽ ppl'i dixit/ꝛ de simili casu metuant. Nõ ero iquit vltra vobiscũ donec conteratis eũ qui huius sceleris reus est. Sicut ḡ precipiẽte dño populus israel acharũ lapidibus obruit. ꝛ cessaui cõtra eos indignatio. ita zelosi mõachi ꝓprietariũ in sua ꝯgregatiõe viuere nullaten⁹ sinãt. sed admonitum prius incorrigibilẽ de monasterio expellãt. Nec videatur eis crudele ꝓfessũ contumacem expellere qz minoris est dãni si vnus idurat⁹ suo vicio pereat ꝙ vt totam ꝯgregationẽ exẽplo pessimo corrũpat. dicit eni apostolus. Jmpius si discedit discedat. Si q̃s tamẽ in hoc crimine incorrigibilis repertus fuerit/ad carcerez detrudat donec

viciū suū recognoscat ꝛ ꝓmittat emendationē.
Melius est enī si fieri potest vt claus⁹ in carcere
peniteat/q̄ expulsus vagus ꝛ desperatus p mū-
dum in ordinis scādalū discurrat. Oīa vero que
ad sustētationē corporis necessaria sūt mōachis
per abbatem distribuantur/qꝛ tūc eos ad obser-
uātiā mādatoꝝ regule absq̄ cōtradictiōe pote-
rit audacter ꝯpellere si de necessariꝭ v te neque
ant rationabiliter murmurare. Sic enī de ṗmi-
tiuaecclesia apostolorū legitur. Erāt eis oīa cō-
munia: nec quisq̄ eoꝝ aliquid habebat propriū
sed dabat̄ singulis ꝓut vnicuiq̄ opus erat. Qui
cūq̄ enī vitā eoꝝ voluisset cum fide xp̄iana assu-
mere/vēdebat si quicq̄d habebat ꝓpriū ꝛ p̄ciū
ponebat ante pedes apostoloꝝ. Ananias āt ꝛ sa-
phira qui cōtra institutionē apostolice ꝯuersati
onis peculiū possidere occulte p̄sūpserāt/durā p
ditiōis sententiā exceperūt. Simili pena digni
sunt monachi/qui reperti fuerit ꝓprietatis vi-
ciodelectari. Graue etenī crimē cōmittitur pro
cuius expiatione/offerri sacra oblatio prohibe
tur. Dānationis certe sententiam euadere non
poterit monachus ꝓprietarius qui sine penitē-
tia ex hac vita decesserit. Oēs itaq̄ mōachi adeo
sine proprio viuere sunt obligati/vt nulla dispē
satione abbatis/a voto paupertatis queant ab
solui. Et de his quidem copiosa iuris pontificiꝭ
possemus adducere testimonia nisi ꝓpositū bre-
uitatis/nos cōpelleret ad alia festinare. Hec igr̄
ex iure ꝓlata sufficiāt. q̄d restat dicēdum/dictis
sanctorum patrum/ et regulis comprobemus.

¶ Ex dictis sanctoꝝ patrū ꝓbat̄ ꝙ peculiuꝫ monacho penitus interdictū sit. Cpm. v.

Reuoluam⁹ oīm sctōꝝ patrē, scripta ⁊ regulas ⁊ nusq̄ inuenim⁹ monacho peculiū vllatenus permissū. Oēs eni hoc viciū dānant. Omnes ꝓpriū manacho ꝓhibēt / oēs i cōi viuere / renunciantes seculo precipiūt. Et p̄io qdeꝫ sanctū legislatorē nr̄m benedictū audiam⁹ in regula. Dicit eni. Precipue hoc viciū radicit⁹ amputandum est de monasterio / ne qs presumat aliquid habere propriū nullā oīno rē. neq; tabulas / neq; codicē / neq; graphium. sꝫ nihil oio. qp pe quib⁹ nec corpa sua hr̄e licet in propria potestate. Neq; p̄sumat quisq̄ aliquid dare aut accipere sine iussione abbatis. Et post pauca / ꝙ si qs quā in hoc nequissimo vicio dep̄hēsus fuerit delectari / admoneatur semel ⁊ iterū. Si nō emēdauerit / correptioni subiaceat. Sāct⁹ quoq; basilius in regula monachoꝝ dicit. Si qs sibi ꝓprium dicit esse aliquid. sine dubio alienuꝫ se facit ab electis dei ⁊ a charitate xp̄i. q docuit v̄bo / et ope cōpleuit. q aīam suā posuit pro amicis suis Si ergo ip̄e aīaꝫ suā posuit / quō nos etiā ea q̄ extra aīaꝫ sunt nobis vēdicabim⁹? Si nō acqescit monachus doctrine dn̄i dicētis. Diligite inuicē sicut ⁊ ego dilexi vos acquiescat apostolo dicēti auferte malū ex vobis ip̄is / ne forte eccidat vt modicū fermētū totā massaꝫ corrūpat. In admonitionibus quoqꝫ ad monachos ideꝫ basilius dicit. Quotidiano victu content⁹ esto. ⁊ qcq̄ sup̄est tanq̄ impedimentū huius ꝓpositi ꝓ̄ijce abs

te. Multi eni p auariciam mortis periculuz inci derunt. Propter auariciam: achar cū suis oib⁹ lapidatus est. Saul a dño factus ē alien⁹ / et ad extremū de regali culmine pulsus / ab inimicis suis pempt⁹ est. Alienū te facio fili mi ab hoc vicio / ꝛ volūtariā pauptatē libēter āplectere. Beatus quoqꝫ hieronim⁹ dicit in normula ꝟginū Qui iam renūciauerūt omnibus que possident ex voto sub iuramēti pollicitatione ꝓmiserūt nihil tēporale nihil terrenū non solū possidere sꝫ nec quidē appetere. Et sctūs doctor augustin⁹ in suo canone precipiēs fratrib⁹ dicit. Nō dicatis aliquid propriū. sed sint vobis oia coīa ꝛ distribuatur vnicuiqꝫ vr̄m a preposito vestro. vict⁹ et tegumentū. In antiquissima quoqꝫ pauli ꝛ stephani regula đr Nulli frꝫ liceat vel pomū vel quodcūqꝫ olerū aut cōdimētoꝝ vel aliud aliqd ad vs⁹ suos quasi peculiari apparatu habere ne maligno detur occasio. Et iteꝝ post pauca. Nulli liceat vel vestimentū vel calciamētū aut tabulas vel cuiuscunqꝫ rei paruissime tam nouū ꝙ vet⁹ nec ꝗcꝙ quod alteri fratri datū fuerit praua p̄sumptione contingere ad vtendū. Nec inter se fratrib⁹ liceat. vt id qđ de cōmuni quisꝙ acceperit nisi ꝑmissione abbatꝭ cū alio fratre quasi peculiari amore ꝯmutare. ne hac occasiōe nascaꝭ amor illicit⁹ / sꝫ vnusquisqꝫ quod ei caritatis distributiōe daꝭ / hoc libens ꝛ bona volūtate accipiat In regula quoqꝫ scti pachomij legitur. Deinde instruēdus monach⁹ fieri cupiens / ab eo ꝗ p̄est patre. vt sibi nihil relinquat nisi crucē chri-

sti quam teneat/et sequat̃ dñm. Et in regula sã-
ctorum patrum que pactum monachoꝝ dicitur
Ante omnia habentes caritatem/humilitatē/
patientiam/mansuetudinem et cetera que do-
cet sanctus apostolus. ita vt nemo quicꝙ suum
vendicet sicut scriptum est in actibus apostoloꝝ
habeant omnia cõmunia. Et iohãnes gerundē
sis eṗs in regula monachoꝝ Quicũꝙ in mona-
steriũ susceptus fuerit / nõ solũ de substãtia quã
ĩtulit/sed nec de semetiṗo ab illa hora iudicabit
Nam si aliquid prius intulit fratribus ipi tñ nõ
est licitum vt aliquid habeat ĩ sua ptãte. In re-
gula etiã pachomij angelica/dicitur. Nemo in
domo et cellula sua habeat aliquid ṗt ea que in
cõi monasterij lege precepta sunt. Non tunicam
non laneam nõ palliũ. non pellem intonsis arie-
tum lanis molliorē nõ nũmos quãtũlibȝ paucos
nec puluillũ quidē ad caput. Oresiesus quoꝙ in
doctrina monachoꝝ sic loquitur. Vigilemus at-
tentius et sciamus qm̃ magnã nobis de⁹ ṗstite-
rit gratiã per patrē nostrũ pachomiũ vt renũcia-
rem⁹ seculo ⁊ oēm sollicitudinē mũdi ⁊ cura re-
rum sclariũ ꝓ nichilo deponerem⁹. Que eni no-
bis occasio relicta est vt habeam⁹ quippiã ꝓpũ
a funiculo vsꝙ ad corrigiã calciamēti/cũ habea-
mus ṗpositis q̇ ꝓ nobis solliciti sũt tam in cibo
ꝙ in vestitu: Liberi sum⁹/iugũ de ceruicib⁹ no-
stris mũdana fuitutis abiecim⁹/cur rursum vo-
lum⁹ reuerti ad vomitũ nr̃ȝ/⁊ aliq̇d hẽre vñ sol-
liciti sim⁹/⁊ qȯ pdē metuam⁹ Ad q̇s vs⁹ supfluũ
palliolũ/aut epule lautiores/aut melior let⁹/cũ

omnia in cōi sint preparata et cruce xp̄i nihil du
rius sit? Sufficit nobis habere q̄d hoī satis ē. Tā
tam veteres obseruātiā paupertati monastice ad
hibebāt/ vt paucissimis cōtēti/ paruissime rei su
perfluitatē peculiū et ob id dānabilē in mōacho
penitus iudicarent. Hic sanctus pat colūbanus
abbas in sua regula p̄cipit dicēs. Mōachis qb⁹
p xp̄o mūd crucifixus est/ ipi mūdo cupiditas
cauēda est. nimirū dum nō solū supfluū eos hēre
dānabile est/ sed etiā velle. quo nō census / sed
volūtas querit. qui relinquētes oīa xp̄m dñm
cū timor cruce quotidiani sequētes/ i celis hūt
thesauros Idcirco dū in celis mlta sūt habituri
paruo et extreme necessitatis cēsu in tris debēt
esse cōtēti sciētes leprā eē cupiditatē mōachis
Ideo ergo nuditas et facultatū ɔtēptus prima
perfectio est monacho. Scda xo/ purgatio vi-
cioꝝ. Tertia perfectissīa dei cōtinuata dilectio
ac diuinorū iugis amor/ qui terrenoꝝ succedit o-
bliuioni. Idē etiā in libro de quotidianis penitē
ciis monachoꝝ/ sic statuit mōach⁹ q̄ dixerit suū
aliquid ꝓpriū. sex pcussiōibus emēdet. In eodē
volumine circa finē denuo sic p̄cepit Operis pe
culiaris presūptio/ cētū plagis emēdetur. Pos-
sessio alicuius rei quā nō necessitas gñalit oībus
fratribus cōcessit/ amissiōe eiusdē et cētum pla-
gis coerceat. Et in regula ysidori dr̄. Mōachis
aūt sūmopere studēdū est vt aplicam vitā tenē-
tes/ sicut in vnū cōstituti esse noscūtur / ita vnū
cor habeant in dño/ nichil sibi ꝓpriū vendicātes
nihilq i quētulūcūq amorē rei priuate geren-

tes/sed iuxta exemplũ apostolicũ oīa coīa habē
tes in preceptis xp̄i fideliter permanēdo ꝓfici-
ant. In regula quoqꝫ fructuosi ep̄i īter alia sic p̄
cipit. Nec quisꝙ̄ e monachis suũ asserēs dicat
codex meus/tabule mee et reliqua. Quod v̄bũ
si de ore eiꝰ effugerit/penitētie subiacebit/ne ve
lut ꝓpria qlꝫ in mōsterio habere videat/sꝫ sint
illis sicut scriptũ est oīa cōmunia. Hic ī religiōe
nr̄a apud reformatos et regularit viuētes vsus
obtinuit/vt suũ dicere aliqd (etiā ioco) deuotus
nemo presumat. Et ī octauo capitulo idē fructu
osus iterũ sic p̄cipit. Nuditas ꝛ parcimonia cibo
ruꝫ ꝛ lectuloꝝ duricia āplectetur. Peculiaritas
in vtensilibus aut ī vestimētis aut ī q̄buslꝫ rebꝰ
etiā vilissimis et adiectis oīmodo vitetur qꝛ ab
hominatio mōachis est ꝛ infamiũ q̄cꝙ̄ possidere
Munus deniqꝫ quodlꝫ siue ep̄las nemo mōachꝰ
accipiat. Deniqꝫ in regula cenobii sācti ferreoli
ep̄i ꝛ martiris decīo cap̄lo sic scribit. Illud etiā
statui debere ꝓspeximꝰ/vt nullus monachoruꝫ
aliquid sibi ꝓpriũ absqꝫ societate fratrũ audeat
dicere/ita vt etiam in his q̄ sua sũt nichil āplius
credat sibi iuris esse ꝙ̄ ceteris, qꝛ cũ seip̄m alteri
us subdidit ptāti/oīa secũ in alienā ptātē trans-
misit. Quicq̄d ḡ secũ reꝝ detulerit/expetito cō-
sortio monachoꝝ/ac vbi corpori ꝯgregatiōs mē
brũ factus adheserit/statim cognoscat oīa in cō
munionē trāsisse. Et hoc totũ iudicet ꝓp̄ũ q̄cq̄d
cũ fratribus possederit īdiuisũ In regula quoqꝫ
sancti aureliani ep̄i. xxv. ca. dr̄. Nullus p̄sumat
quicꝙ̄ suũ dicere aut sibi ꝓpriũ vendicare/sed se

cundū actus apłoꝝ sint vobis oīa cōia/ et sit vo
bis anima vna ⁊ cor vnū in dño. Et in regula ab
batis cassiani dr. Nec ꝗcꝙ peculiare liceat mōa
cho possidere sed ita se nudatū ex oī parte cogno
scat/ vt preť tunicā/ palliū calciariū vel maculaꝫ
suam nihil āplius habeat/ et nec verbo quidem
audeat dicere aliquid suum. quod magnū sit cri
men ex ore monachi ꝓcessisse tunicā meam / co
dicem meū/ tabulas meas/ graphium meum et
cetera his similia. Nā si huiusmodi v̄bum ꝑ sur
reptionē vł ignorantiā de ore eius effuderit. Di
gna ꝓ hoc penitētia satisfaciens/ veniā petat in
terra prostratus. Itē in regula tarnatensi capi
tulo quartodecimo sic legiť. Hec sūt que in mo
nasterio constitutis ꝓ dei amore ⁊ tiōre cōuenit
obseruare ꝓpter quod in vnū estis ꝓ timore dñi
cōgregati. Oportet vt in domo domī vnanimes
habitetis/ et sit vobis aīa vna ⁊ cor vnū in timo
re dñi peruigilans/ nichilꝙ vos habere propriū
reputetis/ sed sint cūcta cōmunia que vobis ab
batis īperio dispēsātur. Et in regula mōachorū
orientaliū dr. Inter oēs fratres hoc obseruabiť
vt obediētes senioribus suis ⁊ deferētes sibi in
uicem habeant patiētiā/ moderationē/ humili
tatem/ charitatem/ pacē sine figmētor mēdacio
et maledictione/ et v̄bositate/ ⁊ iurādi ꝯsuetudi
ne. ita vt nemo suū quicꝙ vēdicet neꝗ vllus ali
quid peculiariter vsurpet/ sed habeant oīa com
munia. Sed ⁊ sine senioꝝ v̄bor auctoritate nullꝰ
frater quicꝙ agat/ neꝗ accipiat aliquid neꝗ det
Uigilius quoꝗ dyachonꝰ et abbas. in. lxxxiij. c.

sue regule sic loqtur. Si qd peculiare apud ali-
quē iuentū fuerit grādi eū abbas ꝛ diuturna ex
cōicatiōe ꝯdēnet/ vt illiꝰ exēpla deſriti oēs nul-
lus hoc audeat imitari. Et beatꝰ cesariꝰ epūs
arelateñ. in. xv. c. reglē sue dicit. Nēo sibi aliqd
iudicet ꝓpriū siue investimento / siue in alia q̄-
cūq; re magna vel parua. Aurelianus eps in re
gula ad moniales ca. iij. sic dicit. Nihil occulte
accipiatis ſ; si qs ꝓpinquus aut amicꝰ aliqd in
vestimento aut i auro vel aliud qȯcūq; dederit
aut transmiserit/in ptāte sit abbatisse. Et si illi
cui trāsmittit̃ necesse fuerit tribuat̃. Si ꝟo illa
nō idiget/i ꝯmune redactū/ cui ē necessariū tri-
buat̃. Itē i regula fui dei ad sorores. c. xvij. scri-
bit̃. Propꝰi aliqd i mōasterio nihil est hñdū. sed
potiꝰ ꝓpt̃ nomē dñi aīa ꝯtēnēda sūt. Quid ei ꝓ
priū aliqd suū/ fidelis oīa de rebꝰ mūdivēdicet/
cū mūdꝰ crucifixꝰ ē ꝛ ipa mūdo? Oīa ergo q̄ i mo
nasterio hñt̃ sint oībꝰ coīa vt nulla dare āt acci-
pe aliqs p̄sumat sine iussione abbatisse. Si q̄ se
cus fecerit regulari disciplīe ſbiaceat. Sz ne p
oēs veteꝝ rl̃as discurrēdo tediū lectori prolixior
ſmo piat/ex dict/ sctōꝝ pr̃z ista ꝓduxisse suffici-
at. Oēs ei p̄sci noui ꝛ mōachoꝝ cuiuscūq; ordis
p̄ncipes/ i hāc snīa; vnanimit̃ ꝯuēiūt/ q̄ peculiū
mōacho penitꝰ ı̄t̃dicūt. Hic dn̄s nr̄ apl̃is n̄ porta-
re sacculū neq; perā in viā p̄cepit/ vt ex hoc suc-
cessores eoꝝ intelligant queadmodū sine ꝓprio
in cōmuni viuant. Erubescat homo claustralis
qui vita; apostolicā profitetur in cenobio cōtra
votū suū viuere/ ꝛ ꝓpriū tot sctis interdicētibꝰ

aliquatens possidere/qm monacho peculium vsq adeo illicitum est vt viuus et mortuus ex communione omnium fratrum sit procul remouendus/si in hoc vicio fuerit deprehensus. Quam periculosa in monacho sit proprietas nemo satis exprimere potest. Enimuero periculum quod ananie et saphire peculium retinentibus in corpore accidit/proprietariis monachis in anima quotidie contigit. Moriuntur vt plurimum sine vera penitentia/qui contra monasticam institutionem peculium possidere non verentur. Existimant ei sibi licere quod illicitum est consensu superioris cum nec summus pontifex licentiam monacho super proprietate possit indulgere. Ve vobis proprietariis qui votum vestrum infringitis/et iram dei contra vos prouocatis. quoniam leuius habebunt fures et meretrices in die domini quam vos/si morientes in hoc vicio fueritis deprehensi. Non enim simplex crimen in monacho censetur proprietas/vbi multa in vnum crimina concurrunt. Pactum cum deo initum frangitur/votum solenne violatur/caritas fraterne vnitatis spernitur/furtum committitur/sacrilegium perpetratur. Unde Aug. dicit in regula. Si aliquis rem sibi collatam celauerit furti iudicio condemnetur. Ad quid monacho cuiuscunque rei proprietas/qui nec sui corporis potestatem habet/permittitur. Aut quomodo alienum audebit presumere/cui de suo nihil licet possidere. Quisquis igitur bonus votique sui redditor inueniri desiderat/quisquis in cenobio constitutus ad celestem patriam anhelat/quisquis inferni tormenta formidat animam suam ab hoc vicio solerter custodiat et nihil penitus contra monasticam institutionem possideat Omnia vero que ad vite et amictum monachis necessa

tia sunt/per abbatē non in pecunijs/sed in vtensilib⁹ ministrent. Hinc sanctus pater noster bñdictus in regula p̄cepit dicēs. Oia necessaria a pr̄e monasterij sperāda sunt. Ab abbate igitur necessaria sperāda sūt/nō suꝑflua q: vbi necessitas ad vsū monacho ꝑmittit/suꝑfluitas vt crimen condēnat. Necessaria itaq; monachis abbas ꝓuideat/suꝑflua interdicat. Nec securū se credat monach⁹/si abbate cōsciētie suꝑfluū habeat. Quī sicut monacho hr̄e ꝓpriū interdicit ita ꝯcedē nō necessaria abbas ꝓhibet. Et monachus si rem aliquā nō sibi necessariā nimia iportunitate ab abbē suo extorserit. Valde sibi metuendū est/ne tāq̄ ꝓprietarius ide corā deo iudicet. Nihil ei hr̄e dz monach⁹ cōtra regulā/nihil ꝯ abbatis volūtatē q̄ppe qui suū nihil penitus estimare p̄cipit/cui velle ⁊ nolle ꝑ oīa denegat. Quicūq; vero aliquid hȝ q̄ abbatē suū latere desiderat/ꝓprietatis viciū i pectore clausū portat. Sed de his hactenus.

Utrū abbas mōacho possit ꝯcedere ꝓpriū. ca. vi.

Quod monacho ꝓpriū hr̄e oīo non liceat/multis sanctoꝝ testimonijs ꝓbauimus/restat nunc vt ad sequētia procedamus. Et primo q̄dē nobis q̄rendū est/vtrū i abbatis sit arbitrio cū monacho de peculie dispensare. Ad hāc questionē/Vbis summi pontificis in principio hui⁹ operis respōdimus. vbi testimonia iuris canoni si in mediū deduxim⁹. Sic eni papa dicit. Nec estimet abbas q̄ suꝑ hñda ꝓprietate possit cum

aliquo monacho dispēsare. qz abdicatio proprie tatis/sicut ꝛ custodia castitatis adeo est ānexa re gule mōachali/ vt ꝯ eā nec summ⁹ pontifex pos sit licentiā indulgere. Soluta ē q̄stio/ ꝛ negati ua necessario x̄a cōcedit. Nūc ergo in q̄to peri culo sint ꝯstituti abbates negligētes. ista consi derent qui cōtra regulā ꝛ prohibitionē sūmi pō tificis propū suis mōachis idulgēt. Nō ē maior ptās q̄ sūmi pōtificis in eccl̄ia. qm̄ qd̄ ille nō pōt absoluere/nemo ali⁹ poterit liberare. Cur igit̄ o abba teip̄z decipis. cur altiora te et penit⁹ illi cita p̄sumis? Qd̄ papa facere se posse denegat tu q̄ temeraritate vsurpas? Ecce cū monacho ꝯ institutionē monasticā dispēs⁹ vt h̄eat peculiuz cū id facere nō posse audias pōtificē summum? Quā teip̄z facis? Nūq̄d tu maior es vicario xp̄i Quotiēscūqz mōacho ꝯcedis ꝓpriū/totiēs fau torē te constituis vicioꝝ. Quēadmodū p̄sumis alteri ꝯcedere/qd̄ tibi/sub eadē lege constituto minime licet possidere? Enimuero ꝯstitut/ i ceno bio ꝓprietas oīb⁹ interdicit̄/dū in cōi viuere p̄ cipiuntur. Neqz eni de cōitate abbas excipit̄. q̄ nō dn̄s sed dispensator rerū monasterij cōstituit̄ Oim itaqz fratrū suoꝝ minister ē. vt vnicuiqz se cūdū necessitatē de cōi substātia tribuat. dn̄z x̄o rex neminē penitus cōstituat. Si ergo mōacho indulserit ꝓpriū iā nō dispēsat illi necessaria sz dominū euz constituit substantie aliene. hoc re gula scti benedicti ꝓhibet/que abbatē dispen satorē recipit non dn̄m. Sanct⁹ autem benedi ctus abbatem sub regula esse p̄cipit dicēs. Oēs

magistram sequant regulā nec temere ab ea declinetur ab aliquo. Qui oēs sub regula cōstituit pfecto abbatē nō excepit. Deniqȝ in capitulo de abbate sic loquitur. Ideoqȝ abbas nichil cōtra preceptū dñi (qd absit) docere debet aut cōstituere vel iubere sed iussio eius et doctrina fermētū diuine iusticie in discipulorū mētib9 cōspergat. Abbas aūt qui mōacho indulget ppriū/facit cōtra preceptū dñi dicētis. Ois qui non renūciauerit oībus que possidet nō pōt meus esse discipulus. Non seducat te abba male ītellecta ptās. tibi regula certos limites ponit quos trāsgredi nemī licet. Ecce monachi tui vt fierent discipuli dñi subdētes colla regule oīb9 renūciauerūt/nō licȝ eis quod dimiserūt repetere/neqȝ ppū vllaten9 possidere. Si male psūptioni consensū dederis. si propriū mōacho cōcesseris cōtra preceptū domini cōtra regulam scti benedicti contra decreta sanctorū patrū contra votum tuum facere cōsentiens. damnationi ppetue te obnoxium reddis et ex seruis dñi atqȝ discipulis mācipia facis idolorū. Cupiditas eni seruitus idolorū describit q cū in ceteris sit dānabilis i mōachis precipue est criminalis. Oīm claustraliū i hoc regula consentit. vt nulli penit9 inter eos liceat aliqd hēre ppriū. sed sint eis oīa cōmunia/et distribuantur vnicuiqȝ ab abbate quod necessariū ē. Quicūqȝ hanc monastice cōmunitatis regulā violat/ pcul dubio se extra nūerū electorū locat et sua se temeritate eguiter dānat. Nūquā enim monastice obseruātie puritas integra pōt cōsistere / nisi oms

in cōi studeāt cōuersari. Enuero dū vnusquisq̧
cōmodum suū temporale cogitat/caritas frater
na exulat. Humilitas monastica perit obediētia
regularis vacillat. Nusq̄ eni in religione securi⁹
viuitur/q̄ si vnitās p oīa seruatur. In q̄licet ce-
nobio prelatus vnus ex regula constituit a quo
necessaria monachorū oīa requirantur. Caueat
itaq̧ dispensator ne limites cōmissionis sue i di
spensando necessaria cōfratribus excedat ne vr
infidelis existat. memineritq̧ se ministrū rex mo
nasterij esse/nō dñm. Idcirco sicut ppriū aliis nō
pōt concedere/ita nec sibi peculiū vllaten⁹ vsur
pare. Distribuat singulis necessaria/nulli xo cō
cedat/nec sibi quidē superflua. Mōachi eni ha-
bentes victum tenuem ꝛ vestitū simplicē his de
bent esse cōtenti. In dandis autē necessariis illa
semper consideratio habēda est. vt qui plus indi
get amplius accipiat/ ꝛ nemo qui paucis cōten
tari pōt de hoc murmuret. Illis autē qui in di-
uersis mōasterij officijs cōstituti sūt / abbas ne-
cessaria quilibet potest cōcedere/ eosq̧ ad reddē
dam rationē suo tempore obligare. Nec tn̄ ppū
sibi monachi quicq̄ eox existiment/que ratione
administratiōis possidēt/cum ad cōitatez ceno-
bij vel ecclesie oīa ptineāt. Quācūq̧ eni admi-
nistrationem mōach⁹ habuerit/ ppriū aliquod
possidere phibetur. Nam et ipē abbas cum mo
nachus sit/vouit ꝛ promisit paupratē ex regula
Et idcirco nihil sibi ppriū poterit vēdicare. Si
autem ppriū sibi vsurpauerit regulaz violauit.
Neq̧ dicat abbas suum aliquid. non codex me⁹

nō eger/nō villa/nō census. sed si tale aliquid eū
corā hominibus dicere oporteat / nr̄/non meus
dicat. Eteni cū res monasterij cōitatis sint/ꝛ cō-
munitas presuppōit mltos /nulli videat̄ ridicu-
lum/si monachus aut abbas singulari/ psona df
ferit nr̄m. Ad cōitatē dicti sermonis referẗ intē
tio. Nec ꝗ puerilia sūt hec/que sāctos patres āti
quissimos tā studiose constat obseruasse/vt peni
tentiam in trāsgressores pscriberent. Euidens
nāqz in abbate supbie signū est /si suum aliquid
dicere frequenter consuescat. Sicut eni abbatē
castitatis violasse votū turpissimū est/ita si ꝓpū
aut ipe habuerit/aut idulserit mōachis dānabł
le. Abbas itaqꝫ qui peculiū monacho pꝛeter ad
ministrationē cōcesserit/preuaricatorē se mona
stice regule ostēdit. Nec vllo modo excusat ꝓpe
tarios ficta resignatio/qua in plerisqꝫ monaste-
rijs claues aut scedulū in cena dn̄i ponūt ad pe-
des abbatis: animo (ad dimit tēdū peculium) ne
quaꝙ resignato. Quid ista simulatio? Putas ne
monache viciū paupꝫtatis te posse effugere: si sce-
dulā aut claues peculij tui ad pedes abbatis ite
rū repetēdas posueris? Qualis est ista ꝓpetatis
resignatio v bi abbas nil videt aut recipit de ipo
tuo peculio/ꝛ vbi q̄si cogit̄ tibi mox reddere qđ
videris resignasse? Nōne tua te remordet cōsciē
tia ꝙ si ip̄m tuū peculiū ab abbate scires exigē-
dum easdem scedulā seu claues fuit⁹ porrigeres
immo nisi coactus fortiter et angariatus idē pe
culiū tradere noles? Non equidem vera est resi-
gnatio vbi volūtas nō actiōi nō ꝯcordat. O abba

infelix/q̃ ꝛ te decipis ꝛ tuos. Cur mõachis ꝓꝓ̃u
cõtra regulã indulges? Rñdebis forsit am. Non
cõcedo monachis ꝓprĩu sed tm̃ necessaria advsũ
eosq̃ admaneo vt cõcessis bene ꝛ regularit̃ vtã
tur. Sed attende si ꝓprĩu negas/quid curã con-
quirendi monachis que volũt non ãputas? Ec-
ce aliȷ̃ domos separatas contra statuta ordinis ĩ
habitant. Aliȷ̃ aurũ argentũ/argẽtos ciphos et
aliam huiusmodi suppelectile in per phas ne-
phas vt cõgregãt/oẽs fere priuatis commodis
inuigilant. Ista ne ꝓprietatis vicio carẽt? Non
nulli abbates certum dant mõachis ꝓ vestimẽ-
tis censũ/certãq̃ ad annũ victualium porcionez
et interea nullã de necessitatibus fratrũ gerũt
sollicitudiuem nullã de nuditate pauperuz mo-
nachorũ habent verecundiã / sed dimissis in er-
rore ouibus/sua cõmoda sectant̃. Aliqui ṽo ni-
chil prorsus seu modicũ ꝓvictu ꝛ vestitu mona-
chis tribuũt/quo fit vt nulls p̃ter nomẽ ꝛ chorũ
in plerisq̃ cõmunitas. Et dũ vnusquisq̃ suiȷ̃ p̃i⁹
curã gerit in vite necessariȷ̃s. abbas certe titulũ
sine ope portat dignitatis Aliȷ̃ ĩ cõi dãt victũ fra
tribus/vestitũ vero sibi quisqz cogitur ꝓuidere
Nonnulli etiã ꝓprietatẽ mõachis suis ꝓhibẽt.
quibus tñ vite necessaria nõ indulgẽt. Quid oẽs
istos nisi preuaricatores mõastice cõuersatiõis
dixerim. qui fratribus suis scd̃m regulã cũ pos-
sint/in necessariȷ̃s nõ ꝓuidẽt qui eis peculiuz in-
dulgent qui mõachis occacsionẽ ꝓprietatȷ̃ p̃bẽt?
Ue vobis abbatibus ꝛ p̃latis mõachorũ q̃ oues
xp̃i sanguine redẽptas moribus vestris iterfici

tis.q̄ monasticā vnitatē violatis. qui obseruātiā regularē destruitis. Ve ideo vobis vite apl'ice desertores. q̄m aīas quas suscepistis regere in perditionem sinitis transire. In vos oīs culpa monachorum reuertitur: q2 quos delinquētes debueratis corrigere: nō timetis vicijs supare. Et ei licēter ipsi peculiū possideatis libēter cū monachis in vicio simili dispensatis. Enim vero si regularem obseruātiā diligeretis ex aīo / tm̄ nephas pmitteris monachis. Non deo sed hoībus seruitis ad oculū: q̄ vos deuotos fingitis et regulā nō tenetis. Si estis monachi cur in cōi oēs non viuitis? Enim vero q̄b9 eē d3 aīa vna et cor vnū in dn̄o, ppriū hēre penit9 interdicit. Monach9 ei qui peculiū contra regulā habuerit / votū suū turpiter violauit / et nisi cōtrit9 pniam egerit: a sctōrum cōsortio se alienū facit. Nisi ei monach9 oēm substantiā mundi sm regulā suā abiecerit dignitatis sue vocabulū amittit. Dicit nāq3 in euangelio dn̄s. Qui nō renūciauerit oīb9 q̄ possidet nō pōt eē me9 discipulus. Et iterum. Si vis eē pfectus vēde oīa q̄ hēs et da pauperib9 et veni sequere me. Primo volētem esse discipulū xp̄i op3 possessiones hui9 mūdi derelinquere vt in preceptis dei possit sine sollicitudine aliqua vacare. ¶ Idcirco audio monache. Si vis esse discipul9 dn̄i pijce abs te oēm sollicitudinē mūdi. Viue in cenobio sm regulā mōasticā. viue sub obediētia sine pprio viue caste et hūiliter sine opprobrio. Q̄ si aliter q̄ pmisisti cōuersatus fueris / scias te ɔdēnādū a dn̄o maxio quē irrides. nō te seducat abbatis tui licētia

vt peculiũ quodcũq̧ possideas/ qm̃ dispensatio illi⁹ nõ est licita/que deo/canonib⁹/ ⁊ regule inuenitur contraria.

¶ Cõtra excusantes ꝓprietatis viciũ. Ca. vij.

Sunt autem nõnulli qui se patronos viciorũ stulta presumptiõe exhibẽt et qui monachos proprietarios seua distinctione corrigere debuerant ꝑdita cõmiseratione excusãt. Contra regulã monachis concedunt ꝓpria: et dum oues morbidas ꝑ zelũ rectitudinis turbare metuũt/ ꝯmissas sibi animas perdunt. O abba nutritor viciorꝫ/ ꝓpetatis scelerate ĩdultor q̃ respõdebis sũmo pastori cum a te suas oues requisierit. Quid enĩ rñdebis ex omni parte accusatus? Qui rector animarum positus/ vicia subditorũ tuorꝫ debueras arguere/ nõ times sceleribus fomitẽ ministrare. Sꝫ dices. Ego monachis meis ꝓpũ nõ indulgeo/ sed vite necessaria ꝯcedo quõ igitur peculiũ audes dicere/ qḋ pure necessitatis est? Quid hoc dicis abba? Ecce monachi tui ĩpi vestes sibi cogũtur disponere. Permittis q̃ volunt suis pecunijs cõpare. ⁊ instar mercatorũ ad eorum libitum emere et vendere. Et nũc vbi manẽt statuta bñdicti pape. xij. ⁊ capl̃i general̃ que monachis necessaria ꝓhibẽt ĩ pecunijs ministrari? Si monachi sibijp̃i ꝓuidere necessaria cõpellũtur/ ad quid prelati sup̱ eos cõstituunt? Eniuero vt sine cura ⁊ sollicitudine rerꝫ temporalium dño in tranquillitate mentis seruire possem religionem ingressus sum. Si meip̃ꝫ in ne-

cessariis corpis puidere rursus cōpulsus fuero malē pmāsisse i sclo. Nā mōach⁹ curā sui ñ gerit sine picuio. Et q̄ renūciauit diuitiis mūdi / aux nō amat sine pctō. Quid pecunia mōacho/ q̄ ni hil amare debuerat i mūdo? Aut q̄ ē necessitas platū sup monachos constituere /si vnusquisq₃ seipm cogit puidere. Ue tibi rector mōachorū q̄ subditos tuos i egyptū nō times reducere dū eos pprīū ad priuatū vsuz consentis possidere. Ecce omps de⁹ cōmisit tibi ppl₃ suū de tenebr egypti fugientē/quaten⁹ p desertū religionis/ ad terrā repromissionis in celis eū debeas pdu= cere/ tu vltro veniētes facis in egyptū redire? Quid mihi excusatiōis inepte verba opponis? Nunqd rōne administrationis fratrib⁹ tuis in= dulges peculiū? Mōachi ne oēs administratores= sūt? Quid administrāt? Publica an puata? Si administrāt publica/dispēsatio suphnda pecu= nia ad rōnem officii tm̄ licita erit. Si aūt admi= nistratio non publica sed puata fuerit. possessio pecunie pprietas erit. Qualis ḡ ē excusatō mo nachor nō officialiū/ q̄ pprietatis sue viciū no= mine administr atiōis paliare conantur? Quid admistratis o mōachi? Cui necessaria disponitis Nōne vobismetipis? Sane dū vnusq̄sq₃ curā sui ipi⁹ gerit in desideriis carnis: nonne pprietarii estis? Tollite verba excusatiōis de⁹ scrutatur in tima cordis. Sed forsan dicitis. Nō est dicenda pprietas/ vbi ad resignandū est prompta volun tas. Esto. Quando vos ad resignādum que ha= betis promptos inueniam? Respondebitis omī

tempore. Quō verum ostenditis quod dicitis? Respondetis. Ex corde ad resignandum omnia/ promptos non in cena dñi ostendimus qñ rerū nostrarū claues ad man⁹ abbatis nostri resigna mus. Quare hoc facitis? Ut nos veros mona= chos probemus. Falsum est. immo sententiā ex= communicationis ferendā i ꝓprietarios time= tis quā certe ꝙuis horrendissimā ꝛ metuendissi mā sic agendo nō euaditis immo certe incurri= tis. propterea papa in decretali superius allega ta ꝓhibet oratiōes facere ꝑ ꝓprietariis. qđ nō faceret si nō essēt excōicati maiori etiā excōmu= nicatione. Cū ei ecclesia oret pro paganis/iude= is/hereticis et scismaticis/soli excōmunicati ei⁹ orationibus priuātur. Cū igit ꝓprietarii ab ei⁹ precibus priuentur/quid nisi qr excōicatiōe ma iori excōmunicantur. Et nūc dic mihi abba Cur peculium nō aufers monachis/q̄ se ad resignā= dū promptos affirmant? Ecce quidā eorū tibi claues peculii sui custodes/in cena dñi resigna= turos se offerūt. Cur illas nō recipis? Alii p sce dulas tibi ꝙtū possideant innotescūt? Cur illud nō repetis? Timeo inquis. Quid times? Mōa= chos timeo. Cur illos? Qm̄ scio q̄ nō sūt ex ani mo resignaturi Quid ergo? Tu aufer ab eis qđ ostendunt habere peculium/ꝛ noli cōsiderare a nimum fictum. Iterū times. Quid trepidas? Quid moraris? aufer quod offert/ꝛ fac eis non secundum animi intentionē: sed secundum sui sermonis sentētiā. Non audeo inquis. Cur nō audes? Qr cōtristare eos timeo. Cur hoc times

Cōsidera quid hely sacerdoti filios palpanti cō
tigerit. Cur igit non audes? Qr mala minātur
quicquid ei cōtra me excogitare poterūt factu-
ri sunt/si propriū auferens cōsuetudinē eorū in
fregero. Propriū igitur quod ficto resignare of
ferūt aīo/eis denuo indulgeo. qr indignationez
eorꝝ ꝛ furorem expauesco. Videtis nūc o mona-
chi quid abbas de resignatione vestra sentiat/
quā fictā esse ꝛ vanā nullus vꝛm ignorat. Et ve-
re ita est. vana quidē ꝛ prorsus ficta est. qđ si (qui
cunqꝫ est in crudelior abba) adhuc resilis. hoc an
no huiusmodi factum proba. ꝛ cuz scedulas aut
claues tradiderint/quicquid peculij habent in
mediū afferri iube/ꝛ saltē hac vice priuati mane
ant peculio. Tunc si huiusmodi resignationes
hactenus ex animo fecerint/anno futuro faci-
le comprobabis. Sed rursum dicitis. Quicquid
tū nos habere cognoscimus: ante mortem resi-
gnamus. O sera et tarda resignatio que non ex
voluntate oritur: sed necessitate mortis vrget.
Nam si forte concedatur diutius viuere: statim
penitet monachū proprium resignasse. Par er
go resignatō peculij proderit: que initiū ex mo-
te sumit. Cessent igitur excusationes proprieta
riorū in peccatis qr defēsioni locus nō concedit
vbi crimen tam multiplici iudicio condemnat.
Proprium monacho lex diuina ꝓhibet. ius ca-
nonicum peculiuz religioso penitus interdicit
omnes sanctorum patrum regule clamant/mo
nacho proprietatem prorsus illicitam.

¶ Quod ex proprietate monachorum multa mala pericula aiarum pueniat. Cap. viij.

Monachi ppetarij quãtis se pículis et malis subijciãt: multorum actiões probãt et de illis quidẽ q̃ cenobijs degũt vbi nulla prsus regularis vite obseruãtia est satis est/satis hacten9 diximus. Nã vbi tota cõuersatio mõastica pijsse cernit/nulla oino de pprietatis vicio cõsciẽtia hẽt. De magnis igit et famosiorib9 cenobijs interim loquamur/qui sub regulari disciplina constituti/hoc etiã vicio detestabili nõnũq̃ reperiuntur deprauari. Nec tñ abbates excludim9/dũ cõtra istos disputam9. Oibus ei dr/qd ad oẽs ptinere cõprobatur. Oib9 quoq fugiendũ est qd oibus pbatur interdictum/monachis eni oib9 interdicta proprietas. Hoc aũt detestabile viciũ/cũ tepidã remissãq monachi semel possederit mentẽ/tantis eum malis et vicijs subijcit. vt excutere deinceps iugũ eius nõ facile possit. Quãobrem nullis paruus/modice ve reputationis videat iste morbus qui sicut põt per facile declinari/ita si quẽpiã semel inuaserit/raro saluti remedia admittit. Astuta sunt argumenta dyaboli. Imprimis nãq mõachũ de parua pecunie sũma sollicitans veluti rõnabiles ei falsos colores ab q̃s vt reseruare sibi aliq̃d ad necessitatem futurã debeat vel parere confingit. vt cũ se victorẽ in paruis senserit ad maiora paulati cõpellẽ incautũ possit. Qui ei etiã in mimo succũbit/quõ victor in maximo erit? Postq̃ vo se dyabol9 i oib9 au

ditū perſenſerit/grauiora cogitatiōib⁹ imittit Conquiſitis enī a mōacho iaȝ aliquot nūmis/vi detur ſibi ꝙ in eodē cenobio diutius nō poſſit cō ſiſtere/ꝛ ꝓpterea oē quod viderit in diplicētiā ꝛ nauſeā reuocare aſſueſcit. Abbatē durū inutilē ac negligentē iudicat. Fratres oēs vna ſētentia tanꝙ ſine caritate cōuerſēt dānat. Deīceps nulla peculij habēt cōſciētia dū quaſi ꝓ viatico ſanctioris vite querēde/nō creditur culpa. Itaqꝫ cū hoſtis ātiquus huiuſcemodi cogitatiōis illaq̄auerit mentē oēs vies mōachus excogitat qualiter vel vnū denariuȝ acq̄rat. Offertoria furatur et vendit occulte quod rapuit. A parētib⁹ ꝛ amicis ꝓ aliquo cōmercio denarios petit ꝛ accipit. ꝛ ſub ſpecie religiōis viaticū ſibi fuge ꝓxie diſponit. Inſtabilitatis ſue cōſequutus iuuamē ꝛ ſūptus/parat⁹ ad fugā/inſolēter abbati reſpōdet ad oīa. ꝛ tāꝙ peregrinū et extraneū ſe gerens. ſe moreſqꝫ fratrū negligit correctiōs verba penit⁹ cōtēnit. Occaſiōes deinde cōtra ꝑlatū quib⁹ offendi iraſciqꝫ debeat ſtudioſe ꝗrit/ne leui caſu motus/fuiſſe de cenobio eſtimet. Neqꝫ tñ de ſua infelicitate cōtētus eſt/ſed alias etiā ſuſurrationibus clandeſtinis ꝙtū ꝑualet nitit deprauare ne ſol⁹ videat exceſſiſſe. Hic abbas caſſian⁹ dicit Cūqꝫ pecuniarum pōdus monachū de clauſtro/ velutí feralis quedā beſtia de cetu gregis ſegregās/pec⁹ oportunū ꝑde deſtitutiōe ſodaliū fecerit/ꝛ deuoratiōi facilē cōtubernij ꝑuatione reddiderit/ eū ꝗ pri⁹ oꝑa mōaſterij leuia exercē deſpexerat/die ac nocte ſpe q̄ſt⁹ īfatigabilit laboꝛa

re cōpellit/nō orationū solēnia/nō ieiunioꝝ mo-
dū nō vigiliarū regulā custodire pmittit. nō ho
nestaꝝ itercessionū explere officia sinit: dū mō vel
auaritie rabiē satiare vel q̄tidianis vsib⁹ possit
occurrere. Cupiditatis ignē dū acq̄rendo extin
guēdū credit/vehemētius accēdit. Sicq; verifi-
catur dictū apostoli Radix oim malorū est cupi-
ditas. Cupiditatis ⁊ peculij facibus semel accē-
sus mōachus/nullā deinceps hūilitatꝫ ⁊ obediē
tie v̄tutē i corde suo retinet. Caritatē nullā fra
ternitatꝫ hꝫ. Disciplinā in morib⁹ nullā exhibet
Indignat̃ ad oīa. Ad singula que fiūt i cenobio
murmurat die ac nocte de nūmis cogitat Elato
capite pcedit in publicū oculos circūducit ista-
biles/ipatiēs quietis āgustiā celle declinat. Mo
nasteriū (quāq̄ latissimū) carcerē putat. Iā nul-
la suata reuerātia veluti equus ad p̄cipiciū fert̃
infernis nec victu ꝯuētu ali/nec solito idumēto
ꝯtētus nō se diuiti⁹ hec toleraturū eē iportunis
vocibus clamitat. Ad seruiēdū deo locū cenobij
incōueniētem cōquerit̃ negligentes fratres et
indisciplinatos vociferat̃. Se cōmorari his sine
salutꝫ dispēdio mīme posse lachrimat̃. Vn̄ si quo
q̄ se nō celeri⁹ asportauerit pitturū se ptin⁹ gra
uit̃ ingemescit. Huius eteni vicij tāta vis est. vt
monachū quē i ꝯgregatiōe semel infecerit i pro
fundū maloꝝ paulati p̄cipitet. Orōnes contēnit
⁊ vigilias. Fraternā caritatē deserit correctionē
seniorū vilipēdit. Sēp āxius de peculio cogitat.
Venire i lucē ppetatis sue crimē formidat. Loca
tutiora p ꝯseruando peculio explorat. Oē qd̄ hꝫ

parū extimat. Apetitum ad lucra potiora laxat. O maledicta monachorū ꝓprietas/q̄ nō minus possidet. q̄ꝫ possidet. Que cūq̄ꝫ eni semel cepit/oī obſuātia ꝛ disciplina regulari nudū ꝛ auersariū facit. Nō solū aūt in pecunia censet eē ꝓprietas sed in oī quoq̄ꝫ re q̄ pecunia cōparat ꝛ venditur Monachꝰ ergo ꝓprietariꝰ pōt esse in minimo sicut alius in magno. q2 si paruū q̄d ꝯtra rlaz sine abbatis ꝓuida licētia possidet/sine dubio ꝓpriū tenet. Jdcirco regula dicit. Nihil oīno mōachꝰ ꝓpriū hēat. Sane vbi nihil hēri ꝑmittit/oīs rei ꝓprietas aufertur. Errant itaq̄ꝫ ꝛ pecāt in regulā/qui mōachos mīma q̄q̄ꝫ sicut tabulas mapulas/lintheola ꝛ hmōi(q̄ꝫuis mīma)dare aut accipere posse absq̄ꝫ ꝓuida licētia abbatis existimāt Sūt eni nōnulli etiā inter mōasteria magne reputatiōis/qui pret necessitatē i cellulis suis mlta ꝓuata possidēt/ꝓ quoꝝ vsu necessario habendo/nullā ab abbate licētiā recepūt/putantes ea idcirco nō eē ꝓpria q2 ꝑcio sūt ꝑua. Sed hoc non admittit rlā scti bn̄dicti q̄ nihil oīno hēre sine ꝓuida licētia cōcedit. Quisq̄s ergo mōasticū ꝓpositū custodire ad regulā desiderat/nichil penitꝰ q̄d abbas nō dederit aut permiserit retineat. ne viciū ꝓpetatis q̄d alij ꝯmittūt i pecunia ipe grapphio icurrat aut tabula. Nusq̄ꝫ eni tutior est cōsciētia mōachi/q̄ꝫ si nuda penitꝰ fuerit ab oī substātia mūdi. Quicūq̄ꝫ xᵒ aliq̄d q̄ꝫtūlibet paruū q̄d abbatē suū velit celare possidet/peculij vicio reus iudicat. Oēs eni cū scitu ꝛ volūtate abbatis in mōasterio agenda sūt. Nec tn̄ aliquis fiduciā

adsumat peculiũ retinẽdi/huiꝰ ꝑtextu ꝙ regula ꝓpriũ ꝓhibẽdo q̃si excipiẽdo adiũxerit/ nisi qḋ abbas/ dederit aut ꝑmiserit. Sꝫ ꝯsideret quō rla expꝛ̃ssissime ꝓhibuerit mõachũ hr̃e ꝓpꝛ̃ũ/nullã oĩno rẽ neqꝫ codicẽ/neqꝫ tabulas/neqꝫ g̃phiũ: sꝫ nichil oĩno. Jmmo certe ꝯsideret quō si etiã regla ꝑmitteret mõachũ peculiũ seu ꝓpꝛ̃ũ qḋ idẽ ẽ possidere ꝑmissiõe abbatis. Cũ tñ sũmꝰ põtifex q̃ ẽ supra rlã ꝛ supra rle ꝯditorẽ/cuiꝰ ẽ cã moderari ꝛ iterꝑ̃tari/illḋ ꝓhibet. Clarũ ẽ ꝙ nullꝰ nec ipse beatꝰ bñdictꝰ ꝯtra hmõi iterꝑ̃tationẽ ꝛ ꝓhibitionẽ sũmi põtificꝭ q̃cq̃d agẽ seu ꝑmittere põt. Sicut ait ip̃e sũmꝰ põtifex. Prohibemꝰ districte ĩ vͥtute sc̃tẽ obediẽtie sub attestatiõe diuini iudiciꝭ ne q̃s mõachoꝝ ꝓpꝛ̃uꝫ aliquõ possideat nec estiet abbas ꝙ sup hñda ꝓpꝛ̃etate possit cũ aliq̃ monacho dispẽsare qꝛ abdicatio ꝓpꝛ̃etatꝭ sicut ꝛ custodia castitatis adeo ẽ ãnexa rle mõachali/ vt contra eã nec sũmꝰ põtifex possit licẽtiã ĩdulgẽ. Et ꝓpẽea fr̃es carissimi ante oĩa cauete hoc vicium per quod monachus incurrit oẽ malũ. Quicũqꝫ eñi animã suã hoc scelere fedauerit / nunq̃ nisi penitẽtiã agat securus in cõsciencia quiescit

Quẽadmodũ mõachi debeãt hr̃e necessaria. Capitulum. ix.

OMnia necessaria a pr̃e mõasteriꝭ sperãda sũt qm̃ mĩster cõitatꝭ mõastice ꝯstituit/ ꝓuidẽ necessaria mõachis tenet. Oportet g̃ dispẽsatorẽ substãtie mõasteriꝭ fidelẽ eẽ ꝛ ꝓuidũ ꝛ imitari exẽplũ aplõꝝ vt distribuat vnicuiqꝫ sine ꝑsõaꝝ acceptiõe qḋ opꝰ hꝫ. Nõ

ꝑreponat cōmodū suū necessitatib⁹ fratrū / ne ⁊
ipe īcurrat ꝓprietatꝭ nefāde ꝑiculū. Qualia sub
ministrat necessaria mōachis talib⁹ vtat̃ ⁊ ipse.
Nō enī decet ꝓuisorē suoꝝ dei/neglectꝭ illis epu
lis vacare lautioꝛib⁹. qꝛ dū suā ꝯmoditatē pastoꝛ
ꝓpoīt vtilitati ouiū: murmuratonē in se ꝯcitat
subditoꝝ. Ubi ḡ oīa debēt eē coīa/nec abbati licꝫ
q̄rere ꝑuata. Rectoꝛ itaqꝫ mōachoꝝ q̄ neglectis
necessitatib⁹ fratrū epulis ⁊ potib⁹ lautioꝛib⁹ va
cat/in rl̃aꝫ cōicatꝭ peccat. Quēadmodū ergo ꝓ
uideri sibi desiderat/ita q̄qꝫ necessaria mōachis
ꝑlat⁹ īpēdat. Mōachi ꝟo ita necessitatib⁹ suis/
concessa indulgeant. vt cōitatis regulā minime
coꝛrūpāt. Nichil penit⁹ sine ꝓuida ⁊ discreta ab
batis licētia mōach⁹ hēat. Cōia ꝑuatis ante po
nat ⁊ ad volūtatē abbatis scḋꝫ rl̃aꝫ mōasticam ⁊
se ⁊ īdulta ponat. Si de ꝑmissiōe suꝑioꝛis codicē
ymaginē vl̃ hmōi aliq̄d ī cella possidet / nouerit
sibi vsū rei ꝑmissūꝭ ꝓṗetatē ꝟo seu dn̄iū ꝓhibitū
Et iō ad resignādū sit ꝓmpt⁹ ī aīmo/q̄tiēs a pre
lato suꝑ his iuxta regulā fuerit requisitus. Ca-
ueat tn̄ abbas ne mōachos sibi cōmissos turbet
⁊ cōtristet sine causa. Oīꝫ enī suoꝛū actuū deo se
nouerit rōnē esse redditurū. Enīuero q̄ sine cul
pa ṗōt cōcedere/ nō debet cū periculo denegare
Suscepit enī infirmoꝝ curā nō fortiū. Unde ne-
cesse ē vt maxīa prudētia fulgeat/ne aliquē ex si
bi cōmissis ꝑdat. Uari nāqꝫ sūt affectus mona-
choꝝ ⁊ ī vt rāqꝫ ꝑtēflexibiles. ⁊ nisi abbas caute
⁊ prudēter se inter eos hūerit dissēsioni et mur-
muratiōi fomitē mīstrabit. Memoꝛ itaqꝫ sit īſt

mitatis ꝓprie/ ⁊ facille ꝯpatiet᷑ aliene. Hec dixe
rīȝ nō ꝙ debeat mōachis ad vota eoꝝ/ q̄que ꝯce
dere sed necessaria scꝫ rĺaȝ ꝓuidere. Facile enī
ad obseruātiā regularē monachos suos poterit
cōpellere/ q̄ ea necessaria sūt eis curauerit mini
strare. Qui āt negat necessaria corporis/ frequē
ter audit ṽba murmuratiōis. Ante oīa vero ab
bas caueat ne mōachis necessariaris ī pecunijs
ꝯcedat qm̄ q̄ sine sollicitudine mūdaliū rerū di
uine ꝯtēplatiōi debent insistere/ indignū valde ē
si necessaria sibi corporis cogāt᷑ ꝓuidere. Ordo ei
monastic⁹ ad hoc īstitut⁹ agnoscit᷑. vt segregati
a mundi curis monachi / sine īpedimēro diuina
contēplent᷑. Abbas autē sup̄ monachos idcirco
ꝯstituitur, /vt eius ⁊ doctrina ⁊ sollicitudine pa
scant᷑. Sed de his hactenus dixisse sufficiat.

¶ Cōtra hoc proprietatis viciuȝ admonitio. Capitulum. x.

Attēdam⁹ itaqȝ fratres ꝓpositū nr̄m
qđ igredietes cenobiū assūpsimus/ ⁊
aīas nr̄as ad hoc ꝓprietatꝭ vicio solli
cite custodiam⁹. Si agonē spiritalē legitime cer
tare volum⁹ hūc/ [illegible] ꝑniciosū hostē a cordib⁹ nr̄is
extrudamus. De q̄ hec erit sūma victoria trium
phusqꝫ ꝑnetu⁹/ vt quēadmođ ī ꝯstitutōib⁹ pr̄ȝ ꝓ
cipit᷑ nec ī mīma q̄dē re ꝯscia mōachi polluat᷑. Ca
ueam⁹ picula q̄ huic vicio sēp sūt ꝓxia. Impos
sibile nāqꝫ est eū q̄ vict⁹ ī exigua stipe cōcupiscē
tie semel ī corde suo radicē sūpserit/ nō maioris
desiderij ꝓrin⁹ icēdio ꝯfragari. Ve āt hoc viciū
radicit⁹ āputet᷑ de mōasterio det᷑ ab abb̄e oīa q̄ ne

cessaria sūt mōachis. Mōachi sum⁹ ꝛ xp̄z imita
ri scōꝝ rl'az ꝑcipimur/ vt in celestib⁹ regnis volū
tarie pauptatis p̄mia ꝯsequi mereamur. Cur ḡ
aliquid in mūdo ꝯtrariū nr̄o ꝓposito q̄reremus
q̄ thesaurū i celis expectamus? Enīuero si cupi
mus esse discipuli christi vilescāt nobis necesse ē
diuitie mūdi. Dixit nāq₃ apl's. Nemo militās do
īplicat se negocijs scl'arib⁹. vt ei placeat cui se ꝓ
bauit. Et i euāgelio dn̄s. Qui nō renūciauerit oī
bus q̄ possidet nō pōt me⁹ eē discipul⁹. Difficile
nāq₃ ē diuitē ītrare in regnū celoꝝ. Bti ḡ illi cē-
sendi sūt q̄ mūdi voluptatib⁹ illudētes / cūctas
diuitias ei⁹/ forti aīmo ꝯtēpserūt q̄ cenobitū in
gressi/ salutare dn̄i cū silētio ꝛ patiētia expectāt.
De q̄b⁹ dicit. Qui reliq̄rit patrē aut matrē/ fra
tres aut sorores/ domos aut agros ꝓter nomen
meū/ cētuplū accipiet ꝛ vitā et̄nā possidebit. Ma
gna dei nr̄i ꝓmissio sed maxīa ꝛ oī desiderio con
cupiscēda possessio. Facile ꝯtēnit oīa/ q̄ huius ꝓ
missiōis donū nūq̄ obliuiscit᷑. Ecce fratres mei
eduxit nos iā de egypto gr̄a dei/ vocās de mun-
do ad sanctū ordinē / curandū nobis est. et oī stu-
dio laborādū/ vt per desertū huius vite ambulā
tes/ viaz triū votoꝝ substantialiū nullo vnq̄ tē-
pore deseram⁹. Iter eni salutis nostre ad terraz
ꝓmissiōis est obseruantia mandatorum dei /ec
clesie catholice et ordinis nr̄i. Si q̄s e nobis (qḋ
absit) hanc viā ambulare cōtēpserit/ trāsgressor
sui voti erit/ ꝛ t'rā sctē repromissiōis nō videbit.

Finis.

Clereuaulx.

¶ Carmen Rutgerij sicambri in librum reuerendi dñi Johānis tritemij abbatis

Hūc percurre librū si vincula monastica strigūt
Nam pro prij vicium/duriter ense ferit
Faminis ense loquor/scripti quoqȝ colligi s oēs
Vires. impulsa vt concidat ipsa lues.
Adducit veteruȝ venerāda scripta virorum
Quis proprij vetitā. cōprobat esse luem.
Et scriptura sacra vetat omnē proprietatē
Uoti constrictis religione pij
Quinetiam cunctis monachis ius proprietatꝭ
Omnia diuina (per lege) iura negant
Hoc motus vicio/veterum tritemius abbas
Normas perspexit. et pia iussa patrum.
Cōueniunt oēs scelus ingens proprietatis
Cōclamant/presens edocet ista liber.
Tu modo quisquis eris/noxā fuge proprietatis
Sic scitis veteres/constituere patres.
Hoc faciens/mercede bona donaueris ipsum/
Codicis auctorem/talia dona parans

In eundem librum carmen elegiacum theodorici grecemundi iunioris.

Quisquis ades secli cōtēptor q̄squis anhelas
Uiuere sacrata in religione deo.
Hunc lege naȝ monachis nil ꝓprietatis habendū
Suadet/quod secum noxia multa trahat.
Cesset inanis opum cesset mala cura peculi
Que tempsit monachus/cesset amare bona
Ergo legens docti saluberrima scripta iohānis
Tritemij fugias exiciale malum.

¶ Fructuosa ad modū peroratio de cura pastorali a reuerēdo ac deuotissimo abbate dño iohanne tritemij edita incipit feliciter.

Accedenti mihi hoc stadiū dicēdi prestantissimi patres nihil tam oportunū τ vestro senatui dignū occurrit q̄ si de aīaꝝ cura loquamur. Vos eniꝫ xp̄i ouiū estis pastores q̄ non solum vosmetipsos a vicijs τ sceleribꝰ custodire iubemini/sꝫ etiā pctā subditoꝝ iuxta regulā mōasticam sollicite amputare. Ad hoc dei prouidētia vos mōachoꝝ gubnatores ꝯstituit/ vt aīas eorū mundas sanas et integras ad celi palaciū reducatis. Enīuero quātūlibet sctā monachoꝝ sit cōgregatio/sine vigilātis pastoꝝ sana diu non potest consistere/nec temporaliū rerū ordīatio permanere. Libertas claustralibꝰ pniciosissima/obseruantiā regularis discipline de mōasterio eijcit/substantiā temporalē turpiter cōsumit. Virtutes de corde monachi penitus eliminat habitaculū vicijs parat. Da libertateꝫ īfirmo monacho/τ monachꝰ nō erit. Multi sub ab abbati imperio cōstituti oīpotēti deo q̄ete seruiūt/quibꝰ si agēdi libertas a rectore pmittit̄/mox inturbationes varias mentis īfirmitas cōcitat̄. Sola eīꝫ male presumpta libertas est/que regularē obsuantiā in deformitatē pessimam ꝯmutauit. Et quideꝫ inter claustrales reprobos ꝓ mala libertate summa contentio geritur que si monachis

a rectore ſemel pmiſſa fuerit/iā deīceps reuoca
bilis nō erit. Opꝫ aūt mōachoꝝ quoſdā eē recto
res quatenus dū preſumptioni auctoritas cor
rigēdi opponit/peccandi audacia cõterat. Nā ſi
cõtinua p̄latoꝝ ſollicitudo infirmis monachis
defuerit ois religiõis obſeruātia perit. Maxia
igit ſollicitudine curādū ē. vt is q̄ rector aliorū
ɔſtituit. ſapiētia ſiml' ⁊ religione decoret. Nā ſi-
cut ruina ppl'i ſūt ſacerdotes mali / ita certiſſia
monachoꝝ deſtructio/ē rudiū ⁊ malorū abbatū
īdiſcreta pmotio. Oim ei actionū difficilima. ⁊
piculoſiſſia ē aīaꝝ cuſtodia. q̄ nō puerí nō rudib⁹
nō carnalibus/ſed viris prudentibus ⁊ ſpūalib⁹
eſt cõmittēda. Neqꝫ enī parua res eſt aīas rege-
re/mõachos affectiõe ⁊ volūtate porro diuerſos
in vnitate monaſtica cõſeruare. oim qꝫ īfirmi-
tates patiēt tolerare ⁊ anemie ſupportari. Pru-
dētib⁹ eq̄ ⁊ imprudentib⁹ ſuccurrere ⁊ qđ diffici
limū eſt/oim ſe morib⁹ ſine offenſione penit⁹ cõ-
formare. Rurſus oiꝫ ſubditorū tēptationes pa-
ſtorali ſollicitudie in ppriā (vt ita dixerī) tranſ-
ferre pſonā ſingulīſqꝫ cõuenīēter adhibē reme
dia. Scire oportune delinquentes arguē. Noſſe
ēt qñqꝫ prudent diſſimulare. nō rudiū. nō carna-
liū. nō pueroꝝ ē op⁹. ſꝫ prudētū. ſꝫ deuotoꝝ. ſꝫ vi
roꝝ ī multí exptoꝝ. Si viro rudi. carnali ⁊ iexp-
to regimē aīaꝝ cõmittit/cito diſcipli a mõaſtica
diſſipat/q: dū vicia victoſ⁹ arguit/nō emēdat in
firmos/ſed exemplo malo poti⁹ occidit. Admo
nēdi ſūt igit aīaꝝ paſtores vt peculiū ſuū ɔſide-
rātes ſollicite caueāt oues ſibi cõmiſſas triplici

pabulo pascãt/vt eos q̃s verbo sancte predicati
onis edificãt /etiã bonis moribus precedãt.⁊ q̃
bus auctoritate regiminis p̄sident/ vite quoq̃
necessaria subministrent. Sꝫ antea ꝙ ceptũ ad
pastores aĩarum s̄monē ꝑtraham⁹/ laudabileꝫ
⁊ ꝑrsus necessariã ãtiquitatis ꝯsuetudinē inno
uemus⁊ q̃ nō sum⁹ sufficiētes ex nobis aliq̃d bo
ni dicere virtutē bñ loquēdi a sũmo deo precib⁹
cũremus ĩpetrare. ¶ Si quis vr̃m patres mira
tur ꝙ preter ꝯsuetudinē eoꝝ q̃ añ me in capitu-
lis gñalibus ꝑorarũt.planã.lucidã⁊ vacuã alle-
gationib⁹ orō nē sum habitur⁹/is morē hũc vete
rũ et meã intentionē animaduertat ⁊ nō solum
nō mirabitur/sꝫ ēt iustissima rōne factũ intelli-
get qđ antea mirabať Uestigiĳs ãtiquitatis nō
sine cã ĩhereo/qui sanctos patres ⁊ doctissimos
quosq̃ viros hoc gñe dicendi/scribendiq̃ vsos
nō ignoro. Quid eni prodest ĩ reb⁹ manifestis te
stimonia scripturaꝝ adducere/et allegationib⁹
sup̄fluis orōnē lacerare? Placꝫ itaq̃ mihi ꝓces
su veteꝝ/q̃ sanas/ĩntegras/⁊ ꝯtinuas or̄oes edi
derũt qui suo potius ꝙ alieno spũ ꝑorarũt. q̃ꝝ
dũ exēplis inhereo:nullas ĩperitoꝝ detractiōes
ꝑtimesco. Ad scolas orãdi mod⁹ hui⁹ tēporis ꝑ
tinet/nō ad cetũ p̄latoꝝ. Jste ãt orãdi mod⁹ ad ꝑ
suadendũ ē aptior/quē allegatio nō ĩpedit quē
curiositas nō corrũpit. Allegatio eĩ orationē in
tercipit/sensũ/sentenciasq̃ cōfũdit/⁊ fructũ au
diti s̄moni tollit. Et q̃dē scripturas corã doctis
viris allegare sup̄uacuũ ē/corã idoctis viciosuꝫ
Jlli eĩ nō cupiunt ⁊ isti non intelligunt. De ani

maꝝ itaqꝫ cura dictur⁹ vetustati traditionē ꝓui ribus obseruabo. vt orō q̄ ꝓpter ingenū paupꝫ tatē in se non est satis tinula/nequaq̄ allegatō nib⁹ fiat scabrosa. Nō ei ad docēdū pastores accessi/sꝫ ad monēdū. qm̄ q̄ me lōge doctiores sūt/ nō doctrinā ab imperito/ sꝫ exhortationē poti⁹ requirūt. Itaqꝫ vos aiaꝝ pastores admoneo/ vt si oipotētē deū diligitis et⁹ oues vobis cōmissas ad vite pascua dirigatis. Hui⁹ sctē sollicitudis norma vnicuiqꝫ in sacro euangelio pastori ꝯmittitur/ vbi apłoꝝ pricipi toti⁹ ecclie regimē tria interrogatiōe cōmēdat. Simplex amoris cōfessio i pastore aiaꝝ nō sufficit/a quo summ⁹ pastor pastionē triplicē reqrit. Si tercio vtrū diligas dn̄m interrogat⁹/veꝝ amorē ꝓfess⁹ fueris et̄ tcio curā ouiū suscipe iuberis. Ac si tibi dn̄s dicat/O abba. si me diligis/oues meas triplici pabulo suscipe pascendas. Pasce v̄bo/pasce exēplo pasce alimēto. Hec tria pastori claustraliū oīno sūt necessaria/qꝛ si vnū defuerit/pastor inutił erit. Et quidē de his trib⁹ pascēdi cōditionib⁹ tota series orōnis ē ꝯtinuāda. Pasce v̄bo. ¶ Quisqs itaqꝫ i pastorē aiarū assūpt⁹ es/qsqs vice xp̄i monachis i cenobio p̄sides/sedulo cōditionē dignitatis tue cōsidera ⁊ quāto subiiciaris periculo pēsa. Sēp cogita offm̄ tuū pastorale districte rōni obnoxiū ⁊ scito q̄ pro singulis aiab⁹ tibi ꝯmissis te supno iudici nō post multos dies oporteat r̄ndere. Enimuero quot aie sub magisterio tuo vł negligētia vel ignorātia tua pierit ꝓ tot districto examini obnoxi⁹/ ⁊ ip̄e iudicaberis dānād⁹

Speculatorē dedit te sūmus arbiter de⁹ seruis suis claustralib⁹/quaten⁹ i eminētiori/doctrie ꝛ cōuersatiōis santissime specula posit⁹/oīꝫ subiectoꝝ tuoꝝ mores ꝯsiderās.singulis futura ꝑicula q̄si ex alto elemās/denūcies/ peccātes a male cepti/ auctoritate pastoral' officij cohibeas.ꝛ mala q̄ sequūt reprobos mores/sine itermissiōe subditi/ ondas. clama fortit' pastor/o abba ne cesses Denūcia monachis tuis futura tormēta peccātiū.qm̄ si q̄s piā te dormitāte ꝑierit/a te sanguinē ꝑeūtis de⁹ oīpotēs reqret.Clama itaq̧ fortit' q: necessariū ē/clama icessanter/ clama viriliter De tuo ꝑiculo agitur.Subditoꝝ dānatio tibi iputat.ꝛ ob id a clamore tuo nllo vnquā tꝑe deficias/dānatiōis sentētiā formidas.Maxīa tibi o pastor vigilantia ꝛ sollicitudine opus ē ne hostis aiaꝝ quēpiā te dormiēte circūuēiēs infimat/ne infirmos q̄sq̧ ex ne dānatōis laq̄o capiat.Ne fortes aio subdole frāgat.Uigila sēp sup custodiaꝫ gregis tibi cōmissi.ne lup⁹ te negligēte oues infirmas possit inuadere.quas tibi sb̄ ꝑiculo capitis tui posit⁹ es custodire Jcctrco iuxta sctissimi legislatoris nr̄i sniaꝫ opꝫ te doctū esse lege diuina.vt scias quē oportune debeas ꝓferre ꝟmonē ne aut tacenda impꝛite ꝓferas/aut a ꝓferendis ꝑniciose ꝯticescas.Hoc tibi prie ꝯmissionis pastoralis officij cōsideratio p̄cipit/q̄ vt sctē admonitōis ꝟbo pascas/tibi subiectoꝝ aīas discernit Cog̃sce te īfirmoꝝ curā suscepisse nō fortiū.Pastorē te exibeas nō lupū.medicū aiaꝝ nō tirānū. Jmitare sollicitudie artē medicie, vt quēadmo

dū var ꝗs vngētꝭ medici vtūtur corporū/ita et tu diuersis remedijs morbos cures. aiorꝝ. Ille ꝗ dē vnguētis ad bonā valitudinē reducitꝰ/iste fortio ri remedio curatꝰ. ⁊ medicina ꝗ illi est vtilis/ istꝭ fieret mortalis. Sꝫ medicus doctꝰ ⁊ expertꝰ con grua sīgulis morbis nouit adhibē remedia/quē tu pastor ⁊ medicꝰ aiarū iuxta sctī aplī vocē imi tari studeas dicētis Predica verbū/īsta oportu ne/īportune argue obsecra/increpa in oī paciē tia ⁊ doctrina. Hec est norma sollicitudinis sctē postoralis. Hec est īstitutio mōastice honestatis vt rector ꝗ medicꝰ aiaꝝ ꝯstituitꝰ/huic forme ipꝭ matꝰ. Igitꝰ o presul mōachoꝝ. hāc formā regimiſ tui cōsidera. ⁊ ꝺm eiꝰ īstitutionē ꝯmissos tibi mo nachos guberna. Predica subditis tuis ꝗ sit re gularis vite īstitutio. doce ꝗs sit sctē tō uer satio nis modꝰ Premia ꝟtutū bonis ānūcia. ꝗ mane āt tormēta reprobos clama. Insta oportune bo nis ⁊ bēiuolꝭ ꝗ sctā sūt ꝓdicāt. Importune/salutꝭ ꝟbū negligētibꝰ īculcās. Peccātes īfirmos ar gue fortiores ⁊ ītelligētes obsecra. Cōtumaces ⁊ rebelles durıꝰ obiurga. Uerū tñ his oībꝰ paciē tiā ⁊ doctrinā adhibe salutare. qm̄ correctio sine paciētia egrotātis aīmū exꝭcerat. sine doctrīa sa lutari mīme curat. Hic vir sapiēs prudētē aioꝝ medicū. breui describēs cōpēdio dici. Doctrīa vꝭ ri ꝑ paciētiā dignoscitꝰ. Tu ꝙ ꝗ postor nō lupus aiaꝝ esse desideras/patientiā simul ⁊ dactrīa de coratus/nō peccātibus sed pctīs irascēdū scias Cū ergo delinquentes quosꝗ fratres infirmos ꝓ negligētijs corripis/noli irasci. noli ꝑturbarꝭ

noli fremẽtib⁹ buccis extolli. ne plus animi tui ꝯmotionẽ vidicasse videarꝭ/ q̃ irã dei. Cũ mãsuetudine bonos ⁊ dirigibiles corripe odio hñs vicia non frẽs. Contumaces vero ⁊ rebelles/ beniuolis admonitionib⁹ tempta. qui si te monẽtez audire contempserint/ iam duri⁹ nõ verbis mõ/ sed ⁊ penis regularib⁹ sunt increpãdi. Semper aũt ꝓmptior sis ad suadendum q̃ ad arguẽduz qm̃ aimus claustralis ad semitã rectitudinis sãctis exhortationib⁹ sepe reducit q̃ seuera increpatione multotiẽs idurit. Attẽde nois tui qualitatẽ. Cõditionẽ assumpti regiminis cõsidera. Quid te maxie deceat sepe recogita. Abbas diceris. pr̃ monachoꝝ. q̃ vices xp̃i agere i cenobio cõprobarꝭ. Itaq3 prẽz te agnosce subditorũ tuorũ non dñm/ pastorem ouium christi/ non patronũ. Et ideo rector monachorũ constitutus recognosce te monachum. ⁊ duplici ꝓfessione ad obseruãtiã regn e obligatum Cura nomen maiorꝭ factis adimplere. vt monachi tui qui abbatẽ te nuncupant operibus edocti. v eraciter patrem agnoscant. Mãsuesce rogatus/ immo roga prior offensus. Cõsidera te eẽ pastorẽ infirmaꝝ ouium christi. quicquid igitur ad curã earuz potest conducere/ amore dei non metuas subire. Santas animarum tibi commissarum totum te capiat/ quã si operari contempseris. dãnatiõi grauissime subiacebis. Memẽto q̃d heli sacerdoti acciderit/ q̃ delinquẽtes filios nõ corripuit. Pro eorũ peccato dãnat⁹ est. qm̃ quos sacerdotali auctoritate corrigere debuit/ ꝑniciosa cõpassione

incorreptos derelinquit. Sic ꝛ tu abba/ et si nulla a te pctã ꝯmiseris/ ꝓ subditoꝝ culpis neglectis/ dãnatiõi subiacebis. qm̃ q̃ custos aiaꝝ posit⁹ ire in ꝑditionẽ aias ipas ñ ꝓhibes: iure dãnãd⁹ es ab eo quẽ irrides. Quãta eruditõ ꝛ doctria scripturaꝝ in te relucere debeat: sctũs pr̃ bñdict⁹ in regula clamat. Op3 inqt abbẽm doctũ eẽ lege diuina vt sciat ĩ tpe noua ꝓferre ꝛ vetera. Jmiteꝶ necesse est medicũ arte doctissimũ q̃ morb nõ solũ cõueniẽs nouerit adhibere remediũ. s3 ẽt cãs pericula ꝛ exit⁹ cuiusl3 egritudinis sagaciꝶ indagare. Multe quidẽ corporalib⁹ hũanis q̃tidie supueniũt egritudies/ q̃s medic⁹ erudict⁹ ꝛ expt⁹ facile põt repellere/ indoct⁹ ꝛ nõ expt⁹ poti⁹ augere. S3 infirmitates aiarũ ꝛ nũero sũt plures/ ꝛ arte potiores. qꝛ q̃t cogitationib⁹ malis/ interi⁹ delectabiliter mẽs tãgiꝶ/ quasi tot morbis latẽtib⁹ aia vulneraꝶ. Si autē cogitatio ꝑuersa in verbũ vel actũ foras ꝓcesserit/ iã latẽs morb⁹ in tumorẽ exurgit q̃ nisi prudẽter ꝛ sine mora curatur fuerit paulatĩ auct⁹ in ꝑniciẽ toti⁹ corporis conualescit. Ad hos aĩmi morbos remediũ ex arte ꝯpositũ variis modis reqriꝶ. Diuturna experiẽtia necessaria iudicaꝶ. qm̃ q̃sq̃s ad curandũ egrotũ impit⁹ accesserit/ q̃tũ ĩ se ẽ non sanat s3 occidit. Et q̃s tã idone⁹ vt latẽtes aĩmi morbos claustraliũ discernere possit? Aut q̃s ẽt si discernerit ad curãdũ ĩueniꝶ disposit⁹? Multi mꝉtos sine morboꝝ discretõe occiderũt egrotos. maxĩa igiꝶ eruditõ doctrĩa/ discretio ꝛ experientia ad pastorẽ aiarũ requiritur. vt nouerit singulis

morbis cõgrua adhibere remedia ne iexperientia sciẽtiã destruat ne ignorãtia remedia cõfundat. Adsit interĩ artis discretõ / donec sine picu-lo expertẽtia discat. In arte qdẽ medicine multi sũt docti. sed pauci expti. Et inter pastores aiarꝝ doctos plerosqꝫ. ⁊ in mltis eruditos iuenire possumus sed peritos ⁊ ĩ hac arte expertos paucos iuenim⁹. Et nichil ita nocet ĩfirmis aĩmis sicut iexpta sciẽtia pastoris. Nã inter morbũ ⁊ morbũ q nescit discernere / sepe ad grauiora picula ĩfirmũ solet ꝓuocare. Varijs eni modis claustraliũ egritudines curant. Jã auctoritate scripturarꝝ prudẽs aiarũ medic⁹ vtit. Nũc ꝑsuadere ĩfirmo q̃ ad sanitatẽ ptinẽt rationib⁹ conat. Jam exẽpla et paradigmata veterũ igerit. Nũc morbi causas ⁊ radices in corde fixas subtilit exponit. Eniuero quot genera egritudinũ iuenerit tot remediorꝝ genera opponit. Jã infirmũ docet quẽadmoduꝫ a morbo libertati debeat. Nunc putridũ mẽbrũ ne totũ corpus ĩficiat p ferrũ dure increpatiõis secat. Jã vino aspere correptiõis cõceptã sanieꝫ vulneri eijcit. nũc melliflue adhortatiõis oleo ad sanitatẽ te nellũ debilẽ reducit. Hec ⁊ his similia posse agẽ ad medicũ doctissimũ ptinet quẽ ⁊ eruditio subditi venerabilẽ reddat / ⁊ experiẽtia gratiosũ. Quid in his facere poterũt rudes / idocti ⁊ ĩclemẽtes / vbi se ĩsufficiẽtes etiã fatent doctissimi ⁊ mãsueti. Tremit viso morbo medic⁹ expt⁹ qd faciet impitus? Sꝫ o tpa o mores. Hodie ad curã aiarũ accedũt rudes et imperiti. Infirmorꝝ medici ꝯstituũt ĩfirmi q dũ alios curare sine sci-

entia cupiũt' ⁊ se ⁊ alios pariter occidunt. O pa-
stores o habẽs hui⁹ tp̃is qui nichil de scripturis
sãctis ĩtelligũt: q̃ artẽ curãdi aĩas nesciũt q̃ do-
ceri ab aliis ꝯtẽnũt. Se dños fratrũ suoꝝ exhibẽt
nõ p̃res inffectores aĩaꝝ nõ pastores. q̃ dũ propt̃
ignorãtiã discernere morbi qualitatẽ nesciũt: nõ
remedia sed venena mortifera opponũt. Sctẽ ex
hortatiõis ṽbũ ĩpẽdere subditis nesciũt. Cõso-
lari tẽptatos erubescunt Sẽꝑ precipere / rogare
nũq̃ didicerũt. Nichil de moꝝ ĩstitutiõe ouib⁹ si
bi cõmissis p̃dicãt. De futuris bonoꝝ gaudiis ni
chil ãnũciãt. De salute aĩaꝝ nichil penit⁹ curãt.
Culpas deliquẽtiũ aut ꝑniciose dissimulãt / aut
indiscrete ⁊ sine caritate emẽdant. Alii cum au-
ctoritate subditis ĩperant. qui dũ moderamẽ di
scretiõis adhibere nesciũt / ad ĩpatiẽtiã ⁊ rebelli
onẽ pusillanimes ĩpellũt. Alii ex ĩperitia timidi
⁊ iertes nichil subditis ad salutẽ p̃cipiũt / quos
ire ꝑ reprobos mores ĩ iteritũ ꝑmittũt. Alii zelũ
habentes disciplĩe tãtis ignorãtie tenebris ĩuo-
luti sũt vt queadmodũ zelũ tp̃z exercere debeãt /
ad salutẽ aĩaꝝ peit⁹ nesciãt q̃ dũ emẽdare mores
deliquẽtiũ cupiũt / ꝑ ĩdiscretũ correptionẽ disci-
pline obseruãtiã corrũpũt. Alii differẽtias ꝯple-
xionũ nesciẽtes / oẽs vno exhortatõis gñe aggre
di statuũt q̃ dũ aptare ꝑsonis ẜmonẽ negligunt /
aut nichil aut parũ vtilitatis ferũt. Alii dũ aĩos
subditorũ qiibuslibet displicẽtiis cõmotos redu
cere ad pacẽ gestiũt / eos ꝑ ĩprudẽtiã commotio
res reddtun. Aliibonos et deuotos monachos

habentes dum eis paternum affectum ex igno-
rantia et elatione subtrahunt/paulatim in gra-
uissimam auersionē sui compellunt. Alij rudes
et imperiti se semper in externis occupant. qui
dum alios ad interiora conantur reducere. sepe
contemptum ꝓ reuerencia coguntur reportare
Deniqꝫ snut nonnulli claustraliū pastores/adeo
rudes indocti ꝛ imperiti vt de scriputris sāctis
loqui coram subditis suis nichil oīno valeant
proferre vel vnum sermonem latinū erubescāt.
Quomodo queso oues sibi commissas sermone
pascunt/qui de verbis domini nihil intelligūt?
Ve pastoribus imperitis canibus mutis. prelatꝭ
ociosis. Et vbi manet illa sentētia sanctissimi pa
tris nostri benedicti/ duplicem doctrinam in ab
bate querentis Facile abbas a subditis contem
nitur qui nulla sciētie doctrīa illustratur. Quic
quid fecerit, quicquid dixerit infirmi despiciūt.
qui dum rectorem indoctum ꝛ imperium esse cō
siderant/eius dictis fidem et confidētiā negant.
Dum loquitur rident. dum imperat spernunt.
dum minatur contemnunt. Simea in solio/ab-
bas seu prepositus imperitus in claustro. Ad il-
lam pueri lapides lutumqꝫ proijciunt. In istum
subditi verba contumelie et irrisionis quotidie
emittunt. Nomē pastoris portat sine opere qui
oues pascere negligit dominico sermone Sed si
cut bona conuersatio pastoris subdidis sine do-
ctrina nō sufficit/ita cura regiminis. bonam vi-
tam cum scientia requirit. Abbas enim
qui bene docens male viuit. se primum sibi

reddit inutilē deinde cōtēptibilē subiectis. Eru ditio enī quā cōuersatio reprobat cōmaculat / su uz auctorē duri⁹ dānat. ⁊ ꝟmo ꝑdicātis ī cordib⁹ auditoꝝ raro fructificat / quē laudabilis ⁊ ꝯcor dās vita nō ꝯmēdat. Idcirco pastori aiarū / scd̄o pasche oues meas dn̄ica voce dr̄ vt nō solū ꝟbo sed ⁊ exēplo bono decoreꝶ. Pasce exēplo.
¶ Hic tibi o abba ꝯciderandū est / qualē te opor teat corā subditis tuis viuere. vt ꝟmonē tuū scā ꝯuersatio approbet / vita sciātiā cōfirmet. Opor tet enī pastorē alaꝝ irreꝑhēsibilē esse sicut sctūs docet apl's. qm̄ cui⁹ vita in exēplū aliis preponiꝶ necesse est vt rectis morib⁹ adorneꝶ. Nam si con uersatio abbatis viciosa fuerit / eius auctoritas corā subditis vilescit. Nec vnquā ī alio cōfidenꝶ pōt arguere / quod in semetiꝑo ꝯscientia teste se meminerit cōmisisse. Ad curā itaqꝫ pastoralē vir bon⁹ ⁊ irreprehēsibilis eligendus est q̄ doctrina ⁊ sāctitate aliis ꝑmineat. q̄ ceteros zelo rectitu dinis excellat q̄ fortitudine sit ꝑstantior / qui ca ritate locupletior. Sic ꝯsilio matur⁹ sit cōuersa tione deuot⁹. sit benignitatis amator ꝑcipu⁹. sit abbbas caritateꝶ īnocētia pur⁹ sit obꝟuātia re gulari strenuus. sit scīa ꝓfūd⁹. sit zelo discretus sit vigilātia caut⁹. sit pastor mōachoꝝ ꝟmōe suc cintus. sit opatōe sctā diffus⁹. sit impio tēperat⁹ In oī actiōe sua maturū se ⁊ prudētē sp exhibat Leuitatē oēz ⁊ indecētiā videt / m'ltiloquiū īmo deratūqꝫ risū sue dignitati nō congruere sciat. Quisqs igiꝶ curā pastoralis officii suscepisti pa scere oues tibi ꝯmissas ꝟbo pariꝶ ⁊ exēplo nō ne

gligas. quorum si alterum obmiseris/aut pro tuis et pro subditorum cul pis/eterne dānatiōis periculo subiacebis. In primis itaque dnm deū tanquam fidelis seruus semper in oculis habeas/te totū ad alius volūtatē cōponas/nichil eorumque tibi precepit nagligēdum ducas. Semper cogitat quam graue onus sucepisti quam difficilis cōditiōis militiā professus es pro qua te sūmo iudici necessariū est reddere rōem. Idcirco nō preponas spūalibus tpalia / nō eternis caduca/nō māsuris peritura Temetipsum sollicite circūspicias Nunquam tibi securitatē idulgeas/de tuo statu vel merito nūquam presumas/ne ibi icipias deficere/vbi te credebas profecisse. Esto i sctis exercitiis feruidus/in orōe deuota cōtinuus /vt regimen pastorale qd tuis viribus gubernare nō sufficis/dei misericordia regere ad sui gliam digner. Lectionibus quoque sacris frequēter assuescas icūbere/quatenus mēs que variis occupationibus indiuersa distrahitur in vnū sctē lectionis studio reuocetur. Nichil enim post orōes/tibi sacra lectione vtilius que vanas et turpes cogitatiōes destruit/sctā desideria ingerit carnis vicia iuxta dictū diui hieronimi occidit Heu quid dicā nō de paucis sed de multis claustralium prelatis qui nec orōnibus possunt insistere/neque lectionibus vel modice vacare. Semper exterioribus negociis iplicati/ spūalia negligūt /carnis solacia qrūt diu i cenobio nequeūt cōsistere/ frequēter ad vrbes termasque vidētur anhelare. His monasteriū carcer est silētiū pena/ois deuotio prorsus cōtraria. Qui istorū act io aut negligētiis plena iuenitur aut viciis. Ex his alii subditos et nō se ad

obseruātiā monasticā studiose dirigunt Alij disciplinā regularē ꝛ in se ꝛ subditis ꝯtēnūt. De q̄bus copiosa q̄dē michi esset loquēdi materia sꝫ huiꝰ tp̄is nō patit̄ angustia. Et quid dicit de mā co pastore sāctus monachoꝝ ierachies? Oia inquit que abbas mōachis suis dixerit esse contraria/in suis actibus iudicet nō agēda. Abbas male viuens ꝛ bene docēs/oim hoim stultissimꝰ est/ qm̄ alios vocat ad celū/ꝛ ip̄e volūtarie et sciēter descēdit ad īfernū. Qui aūt male viuit ꝛ bene nō docet/pastor vnacū ouibus morbidis ad inferni tormēta currit. Qui vo bene viuēs sibi ꝯmissos docere negligit/subditoꝝ se culpis dānādū īuoluit. Hic ad ezechielē dn̄s ait. Si me dicēte ad impium morieris. ꝛ tu ei nō anūciaueri/ip̄e quidē in īpietate sua morietur/sanguinē vo eiꝰ de manu tua requirā. O terribilis o pastoribꝰ sēp metuēda sentētia/qui etiā si ꝓprio pctō careant/ tn̄ ꝑ culpis subditorū nō emādatis ḡue iudiciū dānatiōis portāt. Ve pastoribus negligētibus/qm̄ penas sibi apud inferos inestimabiles/culpis et suis pant et alienis. Ceci sumꝰ qui alijs sine maximo timore p̄sidemꝰ. Et o q̄ꝫ multi abbates/ ꝑ monachorū suorū pctis apd̄ īferos sine fine ardebūt/qui nō abbates saluari potuissent. Ad regimen aiaꝝ bona vita pastoris nō sufficit / si correctio subditorū ꝛ doctrina apl̄ica desit. Tolle oēs excusationes o abba mōachoꝝ. nemo te p̄sidere claustralibꝰ īpellit īuitū/si tibi cōstat ad regimē te penitꝰ nō esse ydoneū Nūc ergo qm̄ ad curam animarum semel accessisti/alterum e duobus te

oportet assumere/si eterne dānationis periculū cupis declinare/Aut scȝ monachos tibi cōmissos studeas ad obseruātiā regule sancti benedicti reducere / aut si hoc facere oīno nequiueris abbatiā volūtarie dimitte. Satius ei est cū loth cōsortiū pctōꝝ fugere/ꝙ cum eis quos emēdare nō potes incendio perire. Et ego dico qđ sentio Melius est tibi nō abbatem mori ꝙ eoꝝ pastorē viuere quos scđm regulā nō sufficis gubernare Nulla te fraus blandiētis fortune decipiat/aut cū ouibꝰ tibi cōmissis saluaberis/aut te negligēte sine eis nō saluaberis. Et quidem potētes potenter tormēta patiētur Et durissimum iudiciū fiet in eos qui p̄sunt. Jdcirco si periculū eterne damnationis euadere desideras pasce oues tibi commissas verbo pasce ⁊ exemplo.

¶ Tertio pasce alimēto

¶ Ad pastores claustraliū ptinet subditos nō solū v̄bo sācte exhortationis alere. non solū bone conuersationis exēplo p̄cedere. sed etiā de necessariis corpori scđm regulā ꝓuidere. Hec ꝓuisio monachis nō in pecuniis neqꝫ in ānalibꝰ distributiōibus faciēda est sed in quotidiana rerū necessariū largitione. Hic pastor teip̄m considera ⁊ qnēadmodū oues dn̄icas pascere debeas sollicite pensa. Ue inquit sūmus arbiter pastoribꝰ q̄ semetip̄os pascūt oues ãt dn̄i pascē ꝯtēnūt. Quid putatis p̄res. Sūt ne īter claustrales pastores semetip̄os potiꝰ ꝙ oues dn̄i pascētes? Dico nō paucos eē sȝ plurios īter abbates q̄ ouibꝰ neglectis sūptis et ꝯtēp tis semetip̄os pascūt sua cōmoda

nō aīaꝝ lucra q̄rūt. ſe nō pr̄es mōachoꝝ ſꝫ dn̄os agnoſcūt. Cur temetip̄ꝫ o paſtor ⁊ ydolū p̄imis q̄ alioꝝ rector poſit⁹ nō recte viuis. Ecce monachos tuos verbis ⁊ plagis ad obſeruātiā regl̄arem conaris impellere/⁊ tu ſine regula viuens/tibi exiſtimas oīa licere. Bona q̄ dicis nō facis/mala q̄ prohibes cōmittis. Jeiunare vis frēs tuos ſm̄ regulā/⁊ tu quotidianis cōuiuījs excitas gulā. Alios iubes intra ſepta monaſterīj ꝯſiſtere/⁊ tu ſemꝑ in exteriorib⁹ vis ābulare. Jam hoſpites tue demētie ſocios ad mēſā euocas/cū q̄bus ieiuniū quaſi licēter frāgas. Dicis. Sol⁹ nō p̄m comedere ⁊ tn̄ in refectorio cū fratribus renuis ꝑmanere. Dicis te ꝓpter reuerētiā hoſpitum comedere. cum conſtet vt comederes/te alios aduocaſſe. Nūc te infirmū ſimulas/iam te nō poſſe cōedere clamas. qui tn̄ ī occulto cibū a r̄la ꝓhibitū māducas. Ad termas ſūptuoſe ꝓperas ſocios ⁊ ſocias vocas. ⁊ q̄ fratrib⁹ tuis minima īportune denegas/in vſus ꝓphanos expēdere mľta nō formidas. Bon⁹ et affabilis es oībus ſolis fratribus tuis durū te ⁊ īexorabilem oſ̄dis Alienos diligis/ꝓprios contēnis. Qui paupes mōachos facere multa p̄cipis/cū aut nichil aut parū ſcd̄ꝫ r̄laꝫ facis Neceſſaria fr̄ib⁹ tuis alimēta ſubtrahis. vilia et incipida largiris. Tu optimo vino ſtomachū tuū ſatias/fr̄ib⁹ qd̄ deterius eſt ſubmiſtras. Alios oī tꝑe in cella tēptas cōcludere oēs precipis lectiōibus ⁊ orōibus vacere ⁊ tu nūq̄ potes ī ſecreto cōſiſtere/ſed vagabūdus ſemꝑ diſcurrēs/carnis ſolatia deſideras habere

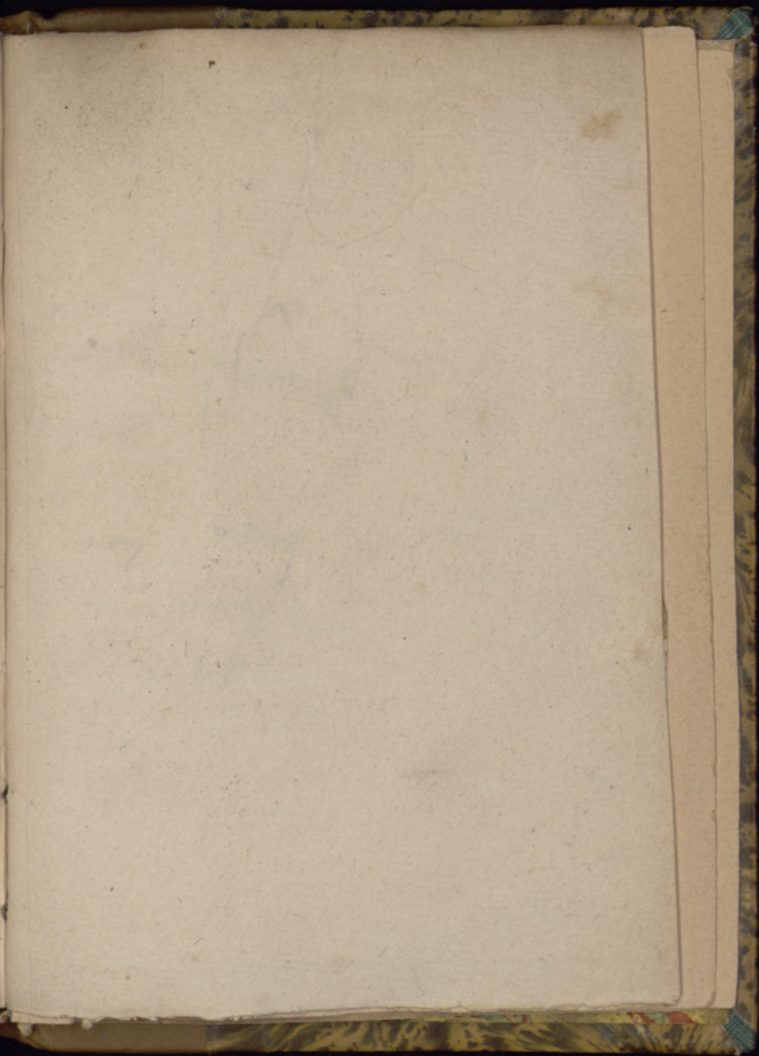
Et q̄d multis? Rector claustraliū positus/secularis viuis. Regularū ꝑposit⁹/irreligiose cōuersaris abbas mōachorū ꝯstitut⁹ aut nihil aut paꝝ pastorali officio dignū ostēdis. Alios ad celū cupis extollere/⁊ teipꝫ nō metuis ad infernū destinare. Religios⁹ dici/nō eē desideras. Honorē ⁊ laudes hoīnū amas. de futuris periculis nihil oīno cogitas. Te gaudes abbatē/patrē nō agnoscis Letaris te esse prelatū/pastorē nō ōndis. Sꝫ tandeꝫ q̄d te cōsecutuꝝ existimas/q̄ alios saluare cupiens temetipꝫ ꝯdēnas? Restat vt cū ipsis locū sortiaris in īferno/q̄ opa impioꝝ cōmittis ī claustro Ve tibi pastor qui culpas/delinquentiū nō corripis/q̄ aīas male dissimilādo ꝑdis q̄ te alienis sceleribus īuoluis. Enīuero q̄ monachos tuos male ꝯuersari cernis ⁊ taces/certa teipꝫ sentētia ꝯdēnas. Nec mihi aīmi pusillanimitateꝫ obiicias q̄ ⁊ si monacho sit q̄nq̄ tolerabilis/tn̄ in abbe pēitus iudicatur īutilis. Aut ꝗ pusillanimitatē aīmi vince: aut ne ꝑeas ꝓ culpis alioꝝ/on⁹ qḋ portare nō sufficis hūiliter depone. An ignoras q̄m regnū dei vi patitur? Si tibi contra viciosos nature mot⁹: vi facere neglexeris/quō dei regnū ꝯseq̄ris Debilis est zelus quē habes pro salute aīaꝝ. ⁊ idcirco cura infirmior. Dicam tn̄ qḋ rectū dicēduꝫ existimo. Quare culpas subditoꝝ dissimulas? Certe turbari metuis. Viuere ī trāq̄llitate non bona cōcupiscis: ⁊ ꝓpterea corrigē deliquentes ꝑtimescis. Sꝫ nō ē hec scti norma regiminis: nō est hoc decens officiū pastoris Oportet enī rectorem infirmorum claustraliuꝫ sepe nō inutiliter

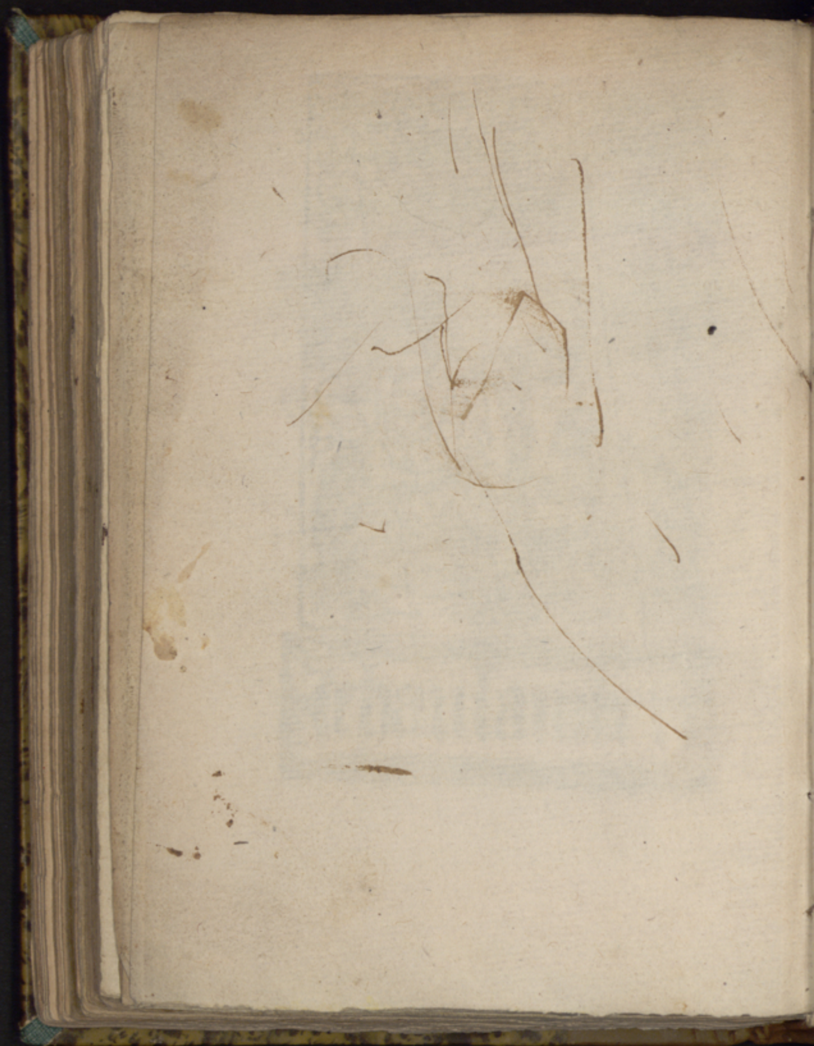
turbari si voluerit mores prauorū ad semitā re-
ctitudinis reducere. Quid pacē inter vicia q̄ris?
Nō est pax impiis dicit dn̄s. Melius ē peccātes tur-
bari ad penitētiā / q̄ viciis ꝯcordātes mitti ad ge
hēnā. Sꝫ metuis ne dura increpatiōe ꝓuocati oc
culte fugiāt ꝛ de cenobio cū scādalo recedāt. Di
scretionē nō iprobo: sꝫ negligētiā accuso. Nō eīm
cū peccātibus discrete sꝫ timide dissimulas. Sin ue
ro si mōachus oīno rebellis ꝛ icorrigibilis fuerit / si
alios malo exēplo corrūpē tēptauerit / nō cōpas-
sionē meretur sed carcerē nō indulgentiā: sed vin-
dictā. Si aūt fugerit qd ad te? Sanctū ꝓ te ha-
bebis aplm. Impius si discedit discedat. Tolera-
bilius ei est si pereat vnus q̄ vnitas. Nā cū sanctus
benedictus icorrigbilē monachū expelli de mona
sterio etiā inuitū p̄cepit. nihil tibi metuendū si
spōte vne tua culpa discedit. Cauēdū tn̄ ne iustā
occasionē fugiēdi dederis. Alioqn ad restitutionē
pditi obligaris. Obserua modū corrigēdi in re
gula traditū ꝛ nullū de fugiētibus ꝯtrahes pctm̄.
Nā ꝛ sctissimi prēs claustraliū rectores / fugiti-
uos olim ꝯplures habuerūt ꝛ apostatas. quorum
malicia nec bonis nocuit. nec inocētibus fuga scā
dalosa fuit. Hic sctūs iohānes apls de qbusdaꝫ
filiis ait. Exierūt a nob: sꝫ nō erāt ex nobis. Opꝫ
i religionibus fugitiuos ꝛ appostatas eē. vt bono
rū pseuerātia cōprobetur. Tu aūt o pastor offm̄ tu
um diligēter considera / in oībus traditionē regu
le obserua. ꝛ si qs tuorꝫ a te sine tua culpa discesse
rit illi nō tibi sūmus arbiter iputabit. Quid ei si
malus ꝛ impius discedat? Monachus eni si bonus est

de monasterio cōtra votū suū non fugiet. si vero recesserit bon⁹ veraciter nō fuit. Meli⁹ ē vnum peruersum et incorrigibilē sua spōte aufugere ꝙ eius prauo exemplo multitudinez perire. Tu autem qui culpas subditorum tuoruz pernicio se dissimulas. qui turbare conuentum malignā tium formidas. etiam si ad regulam tibi innocē ter vexeris. pro peccatis tibi commissorum per euntiū sine dubio pibis. Et q̄d refert vtrū ꝓp̄o merito pereas. an alieno? Aut ergo curā aīarū ſm normam tibi a sanctis patrib⁹ p̄scriptā dirī ge/aut si vtiliter preesse nō potes regimē dimit te. Exigitur eī a te nō solū. vt ipse bn̄ viuas. sed etiam vt tibi commissos ad bene viuendū v̄bo et exemplo instituas. Nunc ergo pastores p̄icu lum vestrum metuite. oues vobis commissa ruz secundum regulā gubernate. Pascite illas ver bo. pascite exemplo. pascite alimento vt cū be ne ministraueritis: remunerādi ad celi gaudia pertingatis Dixi.

¶ Finis orationis de cura pastorali.

¶ Clereuaulx.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

